

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

”Enemmän laulua, vähemmän puhetta”

Nuorten viikkotoiminnan kehittäminen Iisalmen seurakunnassa

Minna Heikkinen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

11 / 2014

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Minna Heikkinen	Sivumäärä 40 ja 14 liitesivua
Työn nimi ”Enemmän laulua, vähemmän puhetta” – nuorten viikkotoiminnan kehittäminen lisalmen seurakunnassa	
Ohjaava(t) opettaja(t) Kari Keuru	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja lisalmen seurakunnan nuorisotyö/Jouni Vuorijärvi	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, millaista nuorten viikkotoiminnan sisällön tulisi olla lisalmen seurakunnassa, jotta se olisi nuorille mielekkäämpää. Tavoitteena oli kartoittaa viikkotoiminnan nykytilaa ja saada konkreettisia ideoita yläkouluikäisille ja siitä vanhemmille nuorille suunnatun viikkotoiminnan sisällöstä. Lisäksi haluttiin saada nuorilta näkökulmia viikkotoimintaa sivuaviin aiheisiin, joita olivat tiedottaminen, nuorisotila Kellari ja muut seurakunnan tilat, Varttikirkon ja muu viikkotoiminnan hartauselämä sekä nuorten vaikuttamismahdollisuudet.</p> <p>Näiden ajatusten, mielipiteiden, ideoiden ja toiveiden pohjalta muotoiltiin kehittämis- ja toimintasuunnitelma, jonka avulla nuorisotyöohjaajat voivat yhdessä nuorten kanssa lähteä tavoitteellisesti kehittämään nuorten viikkotoimintaa. Kehittämis- ja toimintasuunnitelmaan sisällytettyjen kehittämistoimien ja -ideoiden tavoitteena on kehittää nuorten viikkotoimintaa niin, että toiminta olisi nuorille mielekästä ja heidän itsensä näköistä, vahvistaisi nuorten osallisuutta, aktivoisi heitä itsenäisiksi toimijoiksi sekä vahvistaisi heidän seurakuntayhteyttään.</p> <p>Tarvittavan tiedon kerääminen toteutettiin osallisuutta ja yhteisöllistä kehittämistä painottavilla menetelmillä. Uusien isosten kahden koulutusviikonloppuleirin yhteydessä järjestettiin kaksi puolentoista tunnin kestoista nuorten kehittämispajaa, joissa erilaisin toiminnallisien ryhmätyöskentelymenetelmin kerättiin tietoa viikkotoiminnan nykytilasta sekä ajatuksia ja ideoita sen sisällöstä. Uudet isokset oli jaettu kahteen eri koulutusryhmään, joista ensimmäisessä oli 30 ja toisessa 19 eli kaiken kaikkiaan tietoa saatiin kerättyä 49 nuorelta. Lisäksi järjestettiin kaikille nuorille avoin suunnitteluilta, joka ei toteutunut suunnitellulla tavalla vähäisen kävijämäärän vuoksi.</p> <p>Keskeisimmiksi kehittämiskohteiksi nousi nuorisotila Kellarin aukioloaikojen muuttaminen, Varttikirkon kehittäminen ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen. Viikkotoiminnan sisältöön liittyvät ajatukset ja ideat pystyi jakamaan neljän suuremman kokonaisuuden alle, joita olivat toiminnallisuus, ruoka, musiikki sekä hartauselämän kehittäminen monipuolisemmaksi, toiminnallisemmaksi ja nuorten näköiseksi.</p> <p>Kehittämis- ja toimintasuunnitelmaa pystyy hyödyntämään pitemmälläkin aikavälillä, ja se antaa hyvän pohjan tavoitteiden ja kehittämistoimien päivittämiseen. Opinnäytetyöstä ja sen tuotoksesta saa hyödyn ennen kaikkea lisalmen seurakunnan nuorisotyö, mutta työssä käytetyt, osallisuuden edistämiseen pyrkivät menetelmät ovat hyödyllisiä toki myös monille muille tahoille. Nuorten osallisuus- ja vaikuttamistoiminta ja sen kehittäminen ovat tällä hetkellä erittäin ajankohtaisia teemoja nuorisotyön kentällä, ja tämä opinnäytetyö voi antaa ideoita niin kyseisen toiminnan kuin myös muun nuorten vapaa-ajan toiminnan kehittämiseen.</p>	
Asiasanat kirkon nuorisotyö, vapaa-ajantoiminnat, osallisuus, vaikuttaminen, kehittäminen	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Minna Heikkinen	Number of Pages 40 and 14 pages of attachments
Title "More singing, less talking" – youngsters' week activity's development in Iisalmi's parish	
Supervisor(s) Kari Keuru	
Subscriber and/or Mentor Youth work of Iisalmi's parish/Jouni Vuorijärvi	
<p>Abstract</p> <p>The aim of this thesis was to study what kind of elements should be in week activity of Iisalmi's parish in order to make it more appealing to the young people. The goal was to survey week activity's current situation and obtain concrete ideas about content of week activity directed to upper degree and older students. Additionally people wanted more information from the young people concerning topics that touched week activity like publicity, youth space Kellari and other parish's premises, Varttikirkko and other week activity's devotion life and also young people's possibilities to influence.</p> <p>Based on these thoughts, opinions, ideas and wishes the development and operation plan was formed so the youth workers together with youngsters can goal-oriented develop the young people's week activity. The objective of development actions and ideas included in development and operation plan is to improve the young people's week activity so that it would appeal to them and would look like them. It would also strengthen their participation, activate them to be independent operators and fortify their relations to parish.</p> <p>The required information was gathered with methods that emphasized participation and communality development. Two young people's development workshops were held in two different training camps for the new group leaders. In those camps, the information concerning week activity's current situation and thoughts and ideas for its' content were gathered with different kind of functional methods. The new group leaders were split in two different training groups, one that had 30 members and the other 19 members. All in all the information was gathered from 49 young people. Also a planning evening open for all young people was held but it didn't come true in intended way because of low visitor count.</p> <p>The main points for development that rose up were the changing of opening hours of the youth space Kellari, development of Varttikirkko and development of young people's possibilities to influence. Thoughts and ideas regarding the contents of week activity could be divided into four greater groups which were functionality, food, music and also the devotional life's development to be more diverse, functional and young people's like.</p> <p>Development and operation plan can be utilize even in longer timeline and it gives a good base for updating the goals and the development actions. Thesis and its production are most useful for Iisalmi's parish's youth work, but the used methods, which aimed to advance the participation, are also useful to many other quarters. Young peoples' participation and influence activity are very timely topics at present and this thesis aims to give ideas for development of that particular activity as well for other young peoples' free time activity.</p>	
Keywords church's youth work, free time activities, participation, influence, development	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 KEHITTÄMISTYÖN TAUSTA	6
2.1 Kirkon nuorisotyö	6
2.2 Iisalmen seurakunnan nuorisotyö	9
2.3 Kirkon nuorisotyön haasteet ja mahdollisuudet	10
3 KEHITTÄMISTYÖ JA SEN TOTEUTTAMINEN	13
3.1 Kehittämistyön aihe	13
3.2 Toteuttaminen	14
3.2.1 Nuorten kehittämispajat	15
3.2.2 Nuorten viikkotoiminnan suunnitteluilta	18
3.3 Aineiston käsittely ja analysointi	19
3.4 Menetelmien arviointi	20
4 TULOKSET	22
4.1 Post-it-lappu -työskentely	22
4.2 Unelmien ilta -ryhmätehtävät	23
4.3 Facebook-keskustelut	26
4.3.1 Nuorten viikkotoiminnasta tiedottaminen	26
4.3.2 Nuorisotila Kellari ja muut seurakunnan tilat	29
4.3.3 Varttikirkko ja viikkotoiminnan muu hartauselämä	30
4.3.4 Nuorten vaikuttamismahdollisuudet	33
4.4 Johtopäätökset	35
4.5 Tulosten luotettavuus ja yleistettävyyys	38
5 KEHITTÄMIS- JA TOIMINTASUUNNITELMA	39
5.1 Tuotoksen sisältö	39
5.2 Tuotoksen sovellettavuus	42
6 LOPUKSI	43
LÄHTEET	45
LIITTEET	48

1 JOHDANTO

Aika vapaalla – Nuorten vapaa-aikatutkimuksen mukaan nuorten osallistumisaktiivisuus on vähentynyt, ja nuoret sitoutuvat toimintaan aikaisempaa heikommin (Myllyniemi 2009, 45). Kyseessä on laajempi yhteiskunnallinen ilmiö, joka näkyy nuorisotyön eri toimintaympäristöissä kuten seurakunnissa. Vaikka rippikoulut sekä isostointi vetävät nuoria mukaan seurakunnan toimintaan suhteellisen paljon, rippikoulun jälkeen jää iso osa nuorista pois. Samaa ilmiötä on havaittu myös Iisalmen seurakunnan nuorisotyössä, jonka viikkotoiminnassa ei ole kävijöitä niin paljon kuin mitä toivottaisiin olevan. Iisalmen seurakunnan nuorisotyön ohjaajat haluaisivat sitouttaa nuoria vahvemmin mukaan toimintaan ja aktivoida heitä entistä enemmän mukaan nuorten toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli selvittää Iisalmen seurakunnan nuorisotyön viikkotoiminnan kehittämistarpeita. Viikkotoiminnalla tarkoitetaan yläkouluikäisille ja siitä vanhemmille nuorille eli noin 13–28 -vuotiaille suunnattua säännöllistä toimintaa, jota järjestetään yleensä seurakunnan tiloissa. Pääosin toimintaa järjestetään nuorisotila Kellarissa, joka sijaitsee Iisalmen keskustassa seurakuntatalon yhteydessä. Opinnäytetyössä haluttiin ennen kaikkea saada selville, millaista viikkotoiminnan pitäisi nuorten mielestä olla. Lisäksi nuorilta haluttiin saada ajatuksia ja ideoita muistakin aiheista, kuten tiedottamisesta, nuorisotila Kellarin ja muiden tilojen kehittämisestä, varttikirkosta ja viikkotoiminnan muusta hartauselämästä sekä vaikuttamismahdollisuuksista.

Kehittämistyön luonteen vuoksi keräsin tarvitsemani tiedon toiminnallisuutta ja yhteisöllistä kehittämistä painottavien menetelmien avulla. Uusien isosten koulutusviikonloppuleirien yhteydessä järjestettiin niin kutsutut nuorten kehittämispajat, joissa kolmella eri menetelmällä keräsin ajatuksia, mielipiteitä ja ideoita nuorten viikkotoiminnasta. Tiedonkeruun menetelminä käytin post-it-lapputyöskentelyä, Unelmien ilta -ryhmätehtävää ja keskusteluja, joita käytiin Facebook-yhteisöpalveluun luodun ryhmän sisällä. Tämän lisäksi järjestettiin myös kaikille alueen nuorille avoin suunnitteluilta, joka ei kuitenkaan toteutunut suunnitellulla tavalla vähäisen kävijämäärän vuoksi.

Opinnäytetyöprosessin aikana kerättyjen aineistojen sekä nuorisotyönohjaajien ajatusten ja mielipiteiden pohjalta muotoilin kehittämis- ja toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena on antaa suuntaa nuorten viikkotoiminnan kehittämiseen. Kehittämistoimien tavoitteena on, että nuorten viikkotoiminta olisi nuorille mielekästä ja heidän itsensä näköistä, aktivoisi heitä itsenäisiksi toimijoiksi eli toisin sanoen edistäisi ja vahvistaisi nuorten osallisuutta sekä vahvistaisi nuorten seurakuntayhteyttä.

2 KEHITTÄMISTYÖN TAUSTA

2.1 Kirkon nuorisotyö

Kirkon nuorisotyöllä tarkoitetaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja siihen kuuluvien seurakuntien toimintaa, jonka kohderyhmä ovat 7–29 -vuotiaat. Perinteisesti kirkon nuorisotyö on jaettu kolmeen eri osaan, jotka ovat varhaisnuorisotyö (7–14 -vuotiaat), varsinainen nuorisotyö (15–18 -vuotiaat) ja nuorten aikuisten (18–29 -vuotiaat) toiminta. Kirkon nuorisotyön voi määritellä myös suurpiirteisemmin työksi lasten ja nuorten parissa, jättämällä pois siis tarkat ikärajat. (Launonen 2008, 88.) Kirkon nuorisotyö nojaa kirkon perustehtävään ja on siten pohjimmiltaan kristillistä kasvatustyötä (Launonen 2008, 78; Kirkkohallitus 2012, 20).

Suomessa niin kirkon nuorisotyötä kuin myös muiden eri tahojen tekemää nuorisotyötä ohjaa lainsäädäntö: perustuslaki, nuorisolaki, lastensuojelulaki, kuntalaki, kirkkolaki ja yhdistyslaki sekä Suomen ratifioima YK:n yleissopimus lasten oikeuksista (Kirkkohallitus 2012, 19). Nuorisotyön kannalta tärkein on kaikkia alle 29-vuotitaita koskeva nuorisolaki, joka määrittelee nuorisotyötä ja nuorisopolitiikkaa koskevia asioita. Nuorisolain tarkoituksena on

" – tukea nuorten kasvua ja kehitystä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja." (Nuorisolaki 72/2006.)

Nuorisolain ja sen tavoitteiden toteutumisen lähtökohtia ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen (Nuorisolaki 72/2006).

Kirkkolaissa ja kirkkojärjestyksessä ei puhuta suoraan nuorisotyöstä, mutta monet kirkon hallinnon päätökset ohjaavat seurakuntia ja sen työntekijöitä. Esimerkiksi seurakunnan lapsi- ja nuorisotyötä koskeva kasvatustyön mallijohtosääntö ja seurakunnan nuorisotyönohjaajan viran mallijohtosääntö määrittelevät nuorisotyöntekijän viran tehtävät ja sisällön. Nuorisotyötä määrittävät ja ohjaavat myös kirkkohallituksen täysistunnon hyväksymä kirkon erityisnuorisotyön strategia sekä kirkon lapsi- ja nuorisotyön missio, visio ja strategia. (Kirkkohallitus 2012, 20.)

Kirkon kasvatustehtävän perusta on käsitys kokonaisvaltaisesta ihmisestä: olemuksemme eri puolet - fyysinen, henkinen, sosiaalinen, emotionaalinen, hengellinen ja esteettinen - ovat kaikki samanarvoisia, eikä niitä voi erottaa toisistaan (Kirkkohallitus 2012, 4; Riekkinen 2008, 91). Jokainen ihminen on arvokas juuri sellaisenaan (Kirkkohallitus 2012, 4). Kirkon kasvatuksen linjauksessa on listattu neljä perustehtävää, joita ovat kasvatustyö, julistus, lähetys ja palvelu (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012). Seurakuntien tulisi arvioida näiden perustehtävien toteutumista eri kirkon työalueissa, myös nuorisotyössä (Kirkkohallitus 2012, 13). Kirkon nuorisotyön perusta on Raamatusta löytyvä kaste- ja lähetyskäsky (Nivala 2005, 139).

Vuonna 2012 Suomen evankelis-luterilainen kirkko julkaisi Nuoret seurakuntalaisina -kehittämisasiakirjan, jonka mukaan kirkon nuorisotyön lähtökohta on jokaisen lapsen ja nuoren oikeus saada kehittyä, kokea oppimisen iloa ja saada tukea kasvuunsa. Kehittämisasiakirjassa kerrotaan, miten nuorisotyön tulee mahdollistaa nuorten kuulumuksi tuleminen sekä heidän osallisuutensa vahvistuminen seurakunnassa. Nuorisotyön teologiassa korostetaan nuoruuteen liittyvien kasvukysymysten tarkastelua kirkon uskon näkökulmasta: halutaan, että nuori voi löytää yhtymäkohtia uskon asioiden ja oman arkielämänsä väliltä. (Kirkkohallitus 2012, 4; 12.)

Kirkon nuorisotyön keskeisiä toimintamuotoja ovat rippikoulutyö, isos- ja kerho-ohjaajatoiminta ja muu vapaaehtoistoiminta, muu kokoava toiminta, tavoittava toiminta, etsivä ja muu diakoninen nuorisotyö sekä oppilaitosyhteistyö. Rippikoulu ja isos-

toiminta ovat kirkon nuorisotyön keskeisimpiä toiminnan muotoja, ja ne keräävät kaikista eniten osallistujia: vuonna 2013 rippikoulun kävi yli 48 000 15-vuotiaasta (82,6 prosenttia) ja samana vuonna isostoiminnassa oli mukana 24 500 nuorta (Kirkkohallitus 2012, 20–21; Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2014a). Leirimuotoisista rippikouluista on tullut olennainen osa suomalaista nuorisokulttuuria (Launonen 2008, 83; Yeung 2002, 77).

Kirkon nuorisotyöstä puhuttaessa käytetään yleensä käsitteitä kokoava tai kokoontuva nuorisotoiminta sekä tavoittava työ. Kokoavalla nuorisotoiminnalla tarkoitetaan seurakunnan tiloissa järjestettävää ryhmätoimintaa (Launonen 2008, 88). Suurin osa kirkon nuorisotyöstä on kokoavaa toimintaa. Tavoittavalla työllä tarkoitetaan sellaista tavoitteellista nuorisotyötä, jossa nuoria kohdataan siellä, missä he ovat: verkossa, kouluissa ja oppilaitoksissa, kauppakeskuksissa ja ynnä muissa paikoissa (Kirkkohallitus 2012, 25–25).

Seurakunnissa järjestetään nuorille säännöllistä viikkotoimintaa (kokoontuvaa nuorisotoimintaa), joka voi koostua esimerkiksi nuortenilloista, avoimien ovien illoista, kerhotoiminnasta, musiikki- ja lauluryhmien kokoontumisista sekä erilaisista hengellisistä tilaisuuksista. Osa toiminnoista voi olla viikoittaisia ja osa kuukausittaisia, käytännöt vaihtelevat paljon eri seurakunnissa. Näiden lisäksi seurakunnat järjestävät muun muassa leiri- ja retkitoimintaa ja musiikkitilaisuuksia nuorille. Isos- ja kerho-ohjaajatoiminnan lisäksi seurakunnat tarjoavat nuorille myös muita vapaaehtoistoiminnan väyliä, esimerkiksi mahdollisuuden toimia vapaaehtoisena diakoniatyön puolella.

Kirkon etsivä ja muu diakoninen nuorisotyö on jo syrjäytyneiden tai syrjäytymisvaarassa olevien nuorten parissa tehtävää tavoitteellista kasvatustyötä, jonka tavoitteena on tukea nuorten kasvua kokonaisvaltaisesti ja vähentää sitä uhkaavia negatiivisia tekijöitä. Kirkon erityisnuorisotyölle on ominaista etsivä, kohtaava ja läsnä oleva työote. Se pohjautuu diakoniatyöhön, joka on yksi kirkon perustehtävistä. Erityisnuorisotyön keskeisiä periaatteita ovat luottamus, avoimuus, yhteistyökykyisyys sekä lapsen ja nuoren yksilöllisyys ja korvaamaton arvo. Erityisnuorisotyötä tekevät kirkon palkatut työntekijät ja vapaaehtoiset. (Kirkkohallitus 2012, 34; Nivala 2005, 139; 142; Kirkkohallitus 2007, 4.) Erityisnuorisotyön muotoja ovat muun muassa Saapastoiminta,

yksilö- ja pienryhmätoiminta, päihde- ja huumetyö, etsivä katutyö ja muu erityisnuorisopainotteinen toiminta (Nivala 2005, 144).

Kirkon oppilaitosyhteistyöllä tarkoitetaan eri oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä. Oppilaitosyhteistyön sisältö vaihtelee suuresti seurakunnittain ja paikkakunnittain, mutta perinteisesti siihen on kuulunut muun muassa uskonnolliset tilaisuudet kuten seurakunnan päivänavaukset ja nuorisotyönohjaajan koulupäivystykset. (Kirkkohallitus 2012, 32.) Vaikka seurakunnat ja koulut tekevät keskenään yhteistyötä, työnjako on kuitenkin selkeä siinä, että koulu vastaa uskonnonopetuksesta ja seurakunta taas kristillisestä kasvatuksesta eli kasteopetuksesta (Kirkkohallitus 2012, 32; Karjalainen & Luodeslampi 2005, 121).

2.2 Iisalmen seurakunnan nuorisotyö

Iisalmen evankelis-luterilainen seurakunta kuuluu Ylä-Savon seurakuntayhtymään, johon kuuluu lisäksi myös neljä muuta seurakuntaa: Lapinlahden, Pielaveden, Sonkajärven ja Varpaisjärven seurakunnat. (Ylä-Savon seurakuntayhtymä 2013). Iisalmen seurakunta on kyseisen seurakuntayhtymän suurin seurakunta, johon kuuluu nykyisin 18 433 jäsentä (Ylä-Savon seurakuntayhtymä 2014). Iisalmen seurakunta on yksi Iisalmen rovastikuntaan kuuluvista seurakunnista. Muita kyseiseen rovastikuntaan kuuluvia seurakuntia ovat Kiuruveden, Lapinlahden, Pielaveden, Pyhäjärven, Sonkajärven, Varpaisjärven ja Vieremän seurakunnat. (Iisalmen seurakunta 2014a.) Iisalmen rovastikunta kuuluu Kuopion hiippakuntaan.

Iisalmen seurakunnan nuorisotyön tiimiin kuuluu yksi johtava nuorisotyönohjaaja, kolme nuorisotyönohjaajaa ja yksi rippikoulu- ja nuorisotyön pappi. Seurakunnan nuorisotyö järjestää toimintaa 6–28 -vuotiaille. Toiminta jaetaan varhaisnuorille eli 6–14 -vuotiaille suunnattuun ja nuorille eli 13–28 -vuotiaille suunnattuun toimintaan. Nuorten toiminnasta käytetään useimmiten nimitystä yläkouluikäisten ja siitä vanhempien nuorten toiminta. (Iisalmen seurakunta 2014b.)

Varhaisnuorille on tarjolla erilaisia kerhoja, muun muassa boffauskerho, sähköautotakerho, kokki-puuhakerho ja salibandykerho. Kerhojen lisäksi varhaisnuorille järjes-

tetään erilaisia leirejä ja retkiä. (Iisalmen seurakunnan nuorisotyö 2014.) Seurakunnassa toimii tällä hetkellä 20 kerho-ohjaajaa, ja syksyllä 2014 tuli toimintaan mukaan yhdeksän uutta ohjaajaa (Krogerus 2014).

Iisalmen seurakunnassa on nuorille tarjolla niin kutsuttua viikkotoimintaa, eli säännöllistä seurakunnan tiloissa järjestettävää toimintaa. Pääasiassa viikkotoimintaa järjestetään nuorisotila Kellarissa, joka sijaitsee seurakuntatalon yhteydessä, Iisalmen keskustassa. Yläkouluikäisten ja siitä vanhempien nuorten viikkotoimintaan sisältyy tällä hetkellä avoimien ovien iltoja kaksi kertaa viikossa sekä joka toinen torstai pidettävä varttikirkko. Sekä avoimet ovet että varttikirkko järjestetään nuorisotila Kellarissa, joka sijaitsee Iisalmen seurakunnan seurakuntatalolla. (Iisalmen seurakunnan nuorisotyö 2014.) Syksyllä 2014 tulevat kokeiluun myös niin kutsutut KK-illat, eli keran kuukaudessa järjestettävät laajemmat teemaillat. Kyseisten iltojen sisältöihin haetaan ideoita nuorilta. Viikkotoiminnan lisäksi järjestetään myös erilaisia koulutuksia kuten kerho-ohjaaja- ja isoskoulutusta sekä leirejä, retkiä ja muita tapahtumia (Iisalmen seurakunnan nuorisotyö 2014).

Erityisnuorisotyön puolella järjestetään leirejä, retkiä, tukihenkilötoimintaa ja vapaaehtoisten kouluttamista. Seurakunnan erityisnuorisotyö tekee yhteistyötä paikallisen Iisalmen Nuorison Tuki ry:n kanssa. (Iisalmen seurakunta 2014c.) Seurakunnan nuorisotyö toimii myös kouluympäristössä: nuorisotyönohjaajat tekevät päivänavauksia, koulupäivystyksiä ja -vierailuja Iisalmen alueen eri oppilaitoksissa

2.3 Kirkon nuorisotyön haasteet ja mahdollisuudet

Niin seurakuntien kuin muiden tahojen nuorisotyössä on alettu kiinnittää huomiota nuorten osallistumisaktiivisuuden vähenemiseen: nuoria on entistä vaikeampi saada osallistumaan toimintaan aktiivisesti ja sitoutuneesti. Kyseessä on laajempi yhteiskunnallinen ilmiö ja haaste, joka koskettaa kaikkia nuorisotyötä tekeviä tahoja, myös seurakuntia.

Tästä ilmiöstä löytyy myös tutkittua aineistoa. Aika vapaalla – Nuorten vapaa-aikatutkimuksessa 2009 haastateltiin 10–29 -vuotiaita muun muassa sellaisista ai-

heista kuin vapaa-ajan tekeminen ja oleminen, yhteisöllisyydet ja tyytyväisyys elämään. Tutkimuksessa todetaan, että nuorten aktiivinen osallistuminen ja sitoutuminen pitkäkestoiseen toimintaan ovat olleet pitempään laskusuunnassa. Esimerkiksi tutkimuksen mukaan niiden, jotka ovat toiminnassa mukana noin muutaman kerran vuoden aikana, osuus on kaksinkertaistunut (Myllyniemi 2009, 45). Niin 10–14 -vuotiaiden kuin myös 15–19 -vuotiaiden joukossa on noussut niiden nuorten osuus, jotka eivät ole ollenkaan mukana järjestöissä (Myllyniemi 2009, 37; 39). Sen sijaan lyhytkestoiset projektit ja muu järjestäytymätön toiminta osallistumisen muotoina ovat vahvistuneet (Myllyniemi 2009, 34).

Tutkimuksen tulokset näkyvät kirkon nuorisotyössä esimerkiksi rippikoulun jälkeiseen toimintaan osallistuvien määrässä. Vaikka rippikoulut ja isostoiminta keräävät paljon nuoria, on suurella suosiolla myös kääntöpuolensa. Edellä mainittujen nuorisotyön toimintamuotojen suosiosta huolimatta seurakuntien muu kokoontuva toiminta innostaa edelleen vain pientä osaa nuorista. Rippikoulun jälkeisestä toiminnasta tulee helposti vain tietyn ydinporukan harrastus, ja porukan ulkopuolelle jää iso osa nuorista (Yeung 2002, 85). Nuoret seurakuntalaisina -kehittämisasiakirjassa kerrotaan, että alle rippikouluikäiset ja yli isosikäiset kuuluvat niin kutsuttuihin väliinputajaryhmiin, kun puhutaan kirkon lapsi- ja nuorisotyön tavoitettavuudesta ja kohtaamisesta (Kirkkohallitus 2012, 18). Rippikoulu- ja isostoimintaa ei ole tarpeeksi hyvin onnistuttu hyödyntämään siinä, että se luontevalla tavalla ohjaisi nuoret osallistumaan myöhempään toimintaan (Yeung 2002, 85). Suurena vaarana voi olla myös, että rippikoulu, isoskoulutukset ja isostoiminta hallitsevat liikaa seurakuntien nuorisotyötä, eikä muuhun kokoontuvaan nuorisotoimintaan kiinnitetä tarpeeksi huomiota (Launonen 2008, 83; Kirkkohallitus 2012, 24; Yeung 2002, 84).

Millä tavoin sitten nuoret saataisiin mukaan toimintaan, ja ennen kaikkea aktivoitua ja sitouttaa heitä toimintaan niin, että he olisivat itsenäisiä toimijoita, jotka suunnittelisivat ja järjestäisivät itsensä näköistä toimintaa ja tätä kautta kokisivat vahvempaa seurakuntayhteyttä? Yksi keskeisimmistä tekijöistä on nuorten osallisuuden ja heidän osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen. Osallisuus on käsitteenä hyvin moniulotteinen ja laaja, ja sitä voi tarkastella monista eri näkökulmista. Kyseistä käsitettä käytetään välillä liiankin löysin perustein, miettimättä lähes lainkaan osallisuuden ja osallistumisen ja osallistamisen sävyeroja (Särkelä-Kukko 2014, 34). Näis-

tä syistä johtuen on tarpeen ensin määritellä edellä mainitut käsitteet nostamalla esille eri asiantuntijoiden näkemykset.

Anu Gretscher on määritellyt osallisuuden tunteeksi, jossa yhdistyvät voimaantuminen ja valtautuminen. Voimaantumisessa on kyse pätevyyden tunteesta ja valtautumisessa taas oman roolin arvostuksesta. Osallisuus liittyy aina yhteisöön: siinä ei ole kyse pelkästään osallistumisesta ja vaikuttamisesta, vaan myös yhteisöön kuulumisen kokemuksesta (Gretscher 2007, 245; Gretscher 2002, 49). Mona Särkelä-Kukon mukaan osallisuutta on tunne kuulumisesta ja mukana olemisesta, minkä perusta on omaehtoisuudessa ja omakohtaisuudessa. Se on moniulotteinen kokonaisuus, joka koostuu tuntemisesta, kuulemisesta ja tekemisestä yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Särkelä-Kukon mukaan kyseessä on syrjäytymistä vastustava voima. (Särkelä-Kukko 2014, 35–36.) Päivi Rouvinen-Wilenius on määritellyt osallisuuden

" – osallistumisen mahdollistama tunneperustainen ja yhteenkuuluvuuteen pohjautuva kokemus, jossa ihminen voi vaikuttaa itseään ja ympäristöään koskeviin asioihin ja toimia siinä aktiivisesti ja sitoutuneesti." (Rouvinen-Wilenius 2014, 51.)

Osallistuminen on Särkelä-Kukon mukaan yksi osallisuuden ja itsensä toteuttamisen muoto, joka voi ilmetä muun muassa tapahtumiin, vaikuttamistoimintaan ja kansalais-toimintaan osallistumisena ja vaikuttamisena (Särkelä-Kukko 2014, 35). Särkelä-Kukko on määritellyt osallistamisen välineeksi

" – aktivoida ja kannustaa yksilöitä osallistumaan ja saamaan osallisuuden kokemuksia. Osallistamisessa halu ja motivaatio osallisuuteen syntyvät muualla kuin yksilössä itsessään." (Särkelä-Kukko 2014, 35.)

Särkelä-Kukon mukaan osallisuutta edistetään pienillä asioilla ja teoilla. Keskeisessä asemassa ovat Särkelä-Kukon mukaan kuulluksi tuleminen, huomion saaminen, sosiaaliset suhteet, vaikuttaminen itseään koskeviin asioihin sekä keskusteleminen ja päättäminen omista asioista (Särkelä-Kukko 2014, 36). Samoilla linjoilla ovat myös Lotta Haikkola, Liisa Horelli ja Tiina Sotkasiira, jotka korostavat edellä lueteltujen asioiden lisäksi myös systemaattisen tuen ja vuorovaikutusosaamisen tärkeyttä (Horelli, Sotkasiira & Haikkola 2004, 142; Horelli, Haikkola & Sotkasiira 2007, 217).

Samaa linjaa osallisuuden edistämisen välineistä on myös Nuoret seurakuntalaisina -kehittämisasiakirjassa, jossa korostetaan nuorten kuulemista suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. Kehittämisasiakirjan mukaan aikuis- ja työntekijäkeskeisyys toiminnan kehittämisessä on este nuorten osallisuuden toteutumiselle. Seurakuntien tulisi panostaa erilaisiin kuulemisjärjestelyihin ja nuorten mielipiteiden keräämiseen, ja tätä kautta edistää osallisuutta. Kehittämisasiakirjassa tuodaan esille ohjaajan merkitys ja rooli nuorten vaikuttamismahdollisuuksien parantajana: ohjaaja on avoin ja kannustava aikuinen, joka edistää nuorten kuulemista, ohjaa nuoria vaikuttamiseen ja mahdollistaa nuorten vaikuttamista seurakunnassa ja kirkossa. (Kirkkohallitus 2012, 52–53.) Lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä heidän huomiointia päätöksenteossa pyritään kirkossa edistämään muun muassa lapsivaikutusten arvioinnilla eli LAVA:lla, josta tulee säännös voimaan 1.1.2015 (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2014b).

Anne Birgitta Yeung katsoo, että sosiaaliset suhteet ovat merkittävässä asemassa siinä, miten nuoria saa innostettua ja aktivoitua mukaan seurakunnan toimintaan. Nuorisotyön osallisuuden edistämisessä tämä tarkoittaa sitä, että pitää kiinnittää erityistä huomiota nuorten ja ohjaajien kohtaamiseen (niin kehittämistoiminnassa kuin myös muussa seurakunnan nuorten toiminnassa): nuorisotyö ei pitäisi olla yksipuolista nuorten rekrytointia, vaan toimintaan liittyvien osapuolten välistä vuorovaikutusta. Ohjaajien tehtävänä ja haasteena on Yeungin mukaan tehdä osallistumiskynnyksistä matalia ja kutsuvia. (Yeung 2002, 85–86.)

3 KEHITTÄMISTYÖ JA SEN TOTEUTTAMINEN

3.1 Kehittämistyön aihe

Opinnäytetyöni aiheena on Iisalmen seurakunnan yläkouluikäisille ja siitä vanhemmille suunnatun viikkotoiminnan kehittäminen. Aihe tuli Iisalmen seurakunnan nuorisotyönohjaajilta, jotka kokivat viikkotoiminnan kehittämisen kaikkein ajankohtaisimmaksi tällä hetkellä. He kokevat, ettei nykyinen viikkotoiminta tavoita niin paljon kävijöitä kuin olisi mahdollista, ja että nuoria voisi aktiivisemmin ottaa mukaan toiminnan

suunnitteluun, kehittämiseen ja toteuttamiseen. Nuoria haluttaisiin sitouttaa vahvemmin mukaan toimintaan, ja siten vahvistaa heidän seurakuntayhteyttään.

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää nykyisen viikkotoiminnan mielekkyyttä ja kartoittaa mahdollisia kehittämisen kohteita. Käytännössä halutaan siis saada selville, mitä nuoret eli yläkouluikäiset ja siitä vanhemmat haluavat seurakunnan nuorisotyön viikkotoiminnalta. Lisäksi kehittämistyön kautta halutaan saada selville, millä tavoin nuoret haluavat vaikuttaa nuorten toimintaan lisälmen seurakunnassa sekä millä tavoin seurakunnan nuorisotyön tulisi tiedottaa toiminnastaan. Nuorisotyönohjaajia kiinnostaa myös saada ajatuksia ja ideoita liittyen nuorisotila Kellarin kehittämiseen ja muiden tilojen mahdolliseen hyödyntämiseen sekä varttikirkkojen ja viikkotoiminnan muun hartauselämän kehittämiseen. Kerätyn aineiston pohjalta muotoillaan kehittämis- ja toimintasuunnitelma, jonka avulla kehittämistyön tuloksia hyödynnetään käytännössä ja lisälmen seurakunnan nuorisotyönohjaajat ja nuoret voivat alkaa kehittämään viikkotoimintaa.

Opinnäytetyön kehittämistoimien päätavoitteena on kehittää nuorten viikkotoimintaa niin, että toiminta olisi nuorille mielekästä ja heidän itsensä näköistä, vahvistaisi nuorten osallisuutta, aktivoisi heitä itsenäisiksi toimijoiksi sekä vahvistaisi heidän seurakuntayhteyttään.

3.2 Toteuttaminen

Kehittämistyön luonne ja tavoitteet määrittivät hyvin pitkälle aineiston keruun menetelmät. Aineistoa kerättiin kvalitatiivisin eli laadullisen tutkimuksen menetelmin, joille on ominaista tutkimukseen osallistuvien henkilöiden ajatusten ja mielipiteiden nostaminen keskiöön (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2008, 160). Tyypillistä kvalitatiiviselle tutkimukselle on tiedon hankinnan ja kohteen tutkimisen kokonaisvaltaisuus (Hirsjärvi ym. 2008, 157; 160).

Tässä kehittämistyössä käytettyjä kvalitatiivisia menetelmiä yhdisti osallistava ja yhteisöllisen kehittämistyön ote. Kehittämisprosessi on loppujen lopuksi sosiaalista toimintaa, mikä vaatii ihmisiä osallistumaan aktiivisesti kehittämiseen ja käymään dialo-

gia keskenään (Toikko & Rantanen 2009, 89; Ojasalo & Moilanen & Ritalahti 2010, 40). Ottamalla nuoret mukaan suunnitteluun varmistettiin, että nuorten tarpeet ja mielenkiinnon kohteet pystyttiin huomioimaan mahdollisimman hyvin (Toikko & Rantanen 2009, 90). Tätä kautta voidaan lisätä nuorten sitoutumista. Eri osapuolten – tässä kehittämistyössä nuorten ja työntekijöiden – osallistamisen kautta mahdollistettiin erilaisten näkökulmien esille tuominen ja kuuleminen sekä parhaimman mahdollisen kompromissiratkaisun saavuttaminen (Toikko & Rantanen 2009, 91; 93; 97).

Aineiston keruu päätettiin toteuttaa kolmen työskentelyn muodossa: kahdelle uusien isosten koulutusryhmälle järjestettiin kehittämispajat ja näiden lisäksi järjestettiin suunnitteluilta, joka oli kaikille avoin. Aineiston keruun kannalta pääpaino oli nuorten kehittämispajoilla. Näissä työskentelyissä käytettiin erilaisia mutta toisiaan tukevia aineiston keruun menetelmiä, jotta saataisiin kerättyä mahdollisimman monipuolista tietoa sekä erilaisia mielipiteitä ja ideoita (Ojasalo ym. 2010, 40). Kehittämispajoista saatu materiaali on käytännöllistä ja kehittämistyötä tukevaa tietoa, mikä on tyypillistä kehittämistyön aikana syntyneelle aineistolle (Toikko & Rantanen 2009, 113). Seuraavaksi kerrotaan tarkemmin kehittämispajoista ja suunnitteluillasta sekä niistä menetelmistä, joita kyseisissä yhteistyöskentelyissä käytettiin.

3.2.1 Nuorten kehittämispajat

Nuorten kehittämispajat järjestettiin uusien isosten koulutusviikonloppuleirien yhteydessä syyskuussa 2014. Ensimmäinen koulutusviikonloppu oli 12.–14.9 ja toinen oli 19.–21.9. Kehittämispajoihin osallistui kaiken kaikkiaan 49 nuorta, joista ensimmäisessä koulutusviikonlopussa oli mukana 30 ja toisessa 19 nuorta. Nuoret oli jaettu viikonloppuleirien alussa pienryhmiin, joita ensimmäisessä koulutusviikonlopussa oli viisi ja toisessa neljä eli kaiken kaikkiaan yhteensä yhdeksän ryhmää.

Kehittämispajoissa käsiteltiin viikkotoiminnan nykytilaa toiminnallisista, osallistavista ja yhteisöllisistä menetelmistä sekä ideoitiin ja kehitettiin yhdessä viikkotoiminnan sisältöä. Kehittämispajojen kautta haluttiin saada ennen kaikkea kerättyä mahdollisimman paljon ideoita toiminnan sisällöstä: ”millaiseen toimintaan nuoret osallistuisivat?” oli tärkein kysymys, johon haluttiin saada vastauksia. Pajatyöskentelyissä haluttiin saada

selville myös, millaiseksi nuoret kokevat nykyisen toiminnan: mikä on heidän mielestään hyvää nykyisessä toiminnassa ja mikä taas ei ja miksi sekä miten asioita kannattaisi heidän mielestään muuttaa. Aineiston keruun lisäksi kehittämispajojen sivutavoitteena oli nuorten innostaminen ja sitouttaminen mukaan seurakunnan toimintaan.

Kehittämispajat aloitettiin kertomalla kehittämispajan idea ja tarkoitus sekä muita opinnäytetyöprosessin kannalta keskeisiä tietoja kuten esimerkiksi se, että aineistoja käsitellään anonymisti. Tämän jälkeen varsinainen kehittämispaja laitettiin käyntiin viikkotoiminnan nykytilanteen kartoituksella, joka toteutettiin niin kutsutulla post-it-lappu -työskentelynä. Kyseistä työskentelymuotoa voisi pitää kevennettynä SWOT- eli nelikenttäanalyysinä, jossa nykyisen viikkotoiminnan heikkouksia ja vahvuuksia lähestyttiin nuorten näkökulmasta käsin. Viikkotoiminnan mahdollisuuksia ja uhkia ei tässä vaiheessa käsitelty, koska kehittämispaja haluttiin aloittaa kevyellä ja aiheeseen virittävällä työskentelyllä, joka pohjustaisi koko kehittämispajaa ja muita sen aikana tulevia työskentelyjä.

Post-it-lappu -työskentelyssä pienryhmille annettiin kolme kysymystä, joita heidän tuli miettiä yhdessä keskustellen. Kysymykset olivat seuraavat:

- 1) Mihin viikkotoimintaan olet osallistunut?
- 2) Millaiseen viikkotoimintaan on ollut kiva osallistua? Miksi?
- 3) Millaiseen viikkotoimintaan ei ole ollut niin kiva osallistua? Miksi?

Jokaiselle ryhmälle annettiin tietyn värisiä post-it-lappuja, joihin he kirjoittivat kysymysten kautta esille nousseita ajatuksia. Näin voitiin seurata, mitä kukin ryhmä oli vastannut. Kun ryhmät olivat saaneet rauhassa kirjoittaa ajatuksiaan, käytiin niitä yhdessä läpi kysymys kerrallaan. Jokaisen kysymyksen kohdalla pyrittiin myös keskustelemaan yhteisesti koko ryhmän kanssa. Jokainen ryhmä sai sitten tuoda post-it-lappunsa taululle, joka oli luokan etualassa.

Alkutyöskentelyn jälkeen oli vuorossa Unelmien ilta -ryhmätehtävät. Kyseisen työskentelyn tarkoituksena oli kerätä mahdollisimman paljon erilaisia ja konkreettisia ideoita toiminnan sisällöstä, pohtia viikkotoiminnan mahdollisuuksia sekä innostaa nuo-

ria luovaan ajatteluun ja kehittämiseen. Tällä työskentelyllä pyrittiin tekemään nuorille kehittämistyöstä konkreettisempaa.

Unelmien ilta -ryhmätehtävä oli kaksiosainen. Tehtävä aloitettiin aivoriihityöskentelyllä, jossa pienryhmien piti keskenään keksiä mahdollisimman paljon ideoita viiden minuutin aikana. Aivoriihi on luova ja yhteisöllinen ongelmanratkaisumenetelmä, jonka tavoitteena on synnyttää paljon uusia ideoita ja ratkaisuja. Menetelmän keskeinen ajatus on, että määrä on tärkeämpää kuin laatu. Vapaan ideoinnin vaiheessa ideoita ei saa vielä tarkastella kriittisesti, vaan pyritään mahdollisimman ennakkoluulottomasti ja vapaasti keksimään mahdollisimman paljon uusia ideoita ja ratkaisuja. (Ojasalo ym. 2010, 145–146.) Aivoriihimenetelmällä nuoria kannustettiin luovaan ja ennakkoluulottomaan ajatteluun sekä tarkastelemaan viikkotoimintaa uudella tavalla, ja tätä kautta luomaan uusia ideoita (Ojasalo ym. 2010, 143).

Aivoriihessä keksittyjä ideoita hyödynnettiin ryhmätehtävän seuraavassa osassa, jossa pienryhmän piti suunnitella 25–30 minuutin aikana ”Unelmien ilta” eli yksi viikkotoiminnassa järjestettävä tapahtuma, joka olisi mahdollista toteuttaa ja johon he itse mielellään osallistuisivat. Ryhmiä ohjeistettiin merkitsemään aivorihipaperiin plus-merkillä heidän mielestään hyvät ideat ja yliviivata huonot ideat. Tämän jälkeen pienryhmä valitsi aivoriihessä syntyneistä ideoista yhden tai useamman, joista he lähtivät muotoilemaan yhden illan ohjelmaa. Taululle oli heijastettu asioita, jotka heidän tulisi huomioida illan suunnittelussa. Tämän lisäksi vetäjä kiersi eri ryhmien luona, antoi tarvittaessa lisäohjeistusta ja innosti heitä keskustelujen kautta kehittämistyöhön. Valmis tapahtuma kirjoitettiin valmiille Unelmien ilta -kaavakkeelle (liite 1). Kun kaikki olivat valmiita, jokainen pienryhmä sai esitellä oman suunnitelmansa.

Kehittämispajan viimeinen työskentely toteutettiin Facebook-yhteisöpalveluun luodun suljetun ryhmän sisällä. Facebook-ryhmään luotiin neljä eri keskustelualuetta, ja jokainen pienryhmä sai niistä yhden. Nuoret kirjautuvat Facebook-palveluun kännyköidensä kautta, ja jos nuorella ei ollut omaa tiliä tai Internet-käyttöön soveltuvaa kännykkää, hän sai tehdä tämän työskentelyn parityönä. Keskusteluiden aiheina olivat

- 1) nuorten viikkotoiminnasta tiedottaminen,

- 2) nuorisotila Kellarin kehittäminen ja muiden (seurakunnan) tilojen hyödyntäminen,
- 3) varttikirkon ja viikkotoiminnan muun hartauselämän kehittäminen sekä
- 4) nuorten vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen.

Jokaisen keskustelun alkuun oli laitettu lyhyet ohjeet, ja niiden alle oli laitettu neljä kysymystä. Kysymykset antoivat pohjan keskustelulle sekä mahdollistivat sen, että keskustelujen kautta saataisiin kehittämistyöhön tarvittava tieto. Rajoittamalla kysymykset neljään keskustelualuetta kohden pyrittiin siihen, ettei kehittämistyö tuntuisi nuorista liian raskaalta.

Facebook-keskustelut päättyivät aineiston keruun menetelmäksi ainakin kolmesta syystä. Ensinnäkin tämä antoi vaikuttamismahdollisuuden myös niille nuorille, jotka eivät välttämättä uskalla sanoa mielipiteitään ääneen niin pienryhmän kuin koko ryhmän kuullen. Toiseksi tällä tavoin saatiin tehokkaasti tietoa monista melko laajoistakin aihealueista, mikä oli tärkeää ottaen huomioon kehittämispajan keston. Kolmantena syynä oli yksinkertaisesti vaan halu testata sitä, miten sosiaalista mediaa voisi hyödyntää aineiston keruun menetelmänä ja osallistavan kehittämistoiminnan välineenä.

3.2.2 Nuorten viikkotoiminnan suunnitteluilta

Nuorten viikkotoiminnan suunnitteluilta järjestettiin nuorisotila Kellarissa 8.10.2014. Kyseessä oli kaikille avoin ilta, jonka tarkoituksena oli tarjota kaikille halukkaille mahdollisuus kehittää viikkotoiminnan sisältöä ja kuulla kehittämispajoissa syntyneitä ideoita. Suunnitteluillassa oli tarkoitus pohtia nykyistä viikkotoimintaa, tiedottaa opinnäytetyöprosessin kulusta, käydä läpi kehittämispajoissa syntynyttä aineistoa ja keskustella sen pohjalta sekä keksiä uusia toimintaideoita. Suunnitteluillan tärkeimpiä tavoitteita oli saada myös nuorisotyönohjaajilta näkökulmia viikkotoiminnan kehittämiseen sekä edistää nuorten ja työntekijöiden kohtaamista ja sitä kautta yhteisöllistä kehittämistä.

Suunnitteluilta ei kuitenkaan edellä kuvatussa muodossa onnistunut osallistujien vähäisen määrän vuoksi, joten suunnitelmia jouduttiin hieman muuttamaan. Illan painopiste oli opinnäytetyöprosessin tiedottamisessa. Illan aikana esiteltiin tilaisuuteen osallistuneille kehittämispajojen aineiston keskeisimpiä teemoja, ja näiden pohjalta käytiin pienimuotoista keskustelua. Osallistujilla oli mahdollista esittää kysymyksiä ja kertoa omia ajatuksiaan, mielipiteitään ja ideoitaan.

3.3 Aineiston käsittely ja analysointi

Aineiston käsittely ja analysointi aloitettiin käymällä erikseen läpi post-it-lapputyöskentelyn, Unelmien ilta -ryhmätehtävän ja Facebook-keskustelujen aineistoa. Osa aineistosta, kuten esimerkiksi post-it-laput ja Facebook-keskustelut, kirjoitettiin puhtaaksi käsittelyn ja analysoinnin helpottamiseksi. Eri aineistoja luettiin ja käytiin useamman kerran läpi, jolloin saatiin selville kunkin aineiston keskeiset asiat. Aineistojen erillisen tarkastelun jälkeen alettiin vertailla aineistoja keskenään, ja etsiä niiden välillä olevia yhdistäviä ja erottavia tekijöitä.

Aineistoa laitettiin pienempiin osiin ja tiivistettiin muun muassa tekemällä erilaisia miellekarttoja ja muistiinpanoja. Unelmien ilta -ryhmätehtävän ja Facebook-keskustelujen aineistojen käsittelyssä käytettiin apuna värikoodaamista. Koodauksessa on siis kyse erilaisista merkeistä, joilla jäsennellään aineistosta sellaisia asioita, jotka joko toistuvat usein tai erottuvat selkeästi muusta materiaalista (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Merkit voivat olla esimerkiksi numeroita, kirjaimia tai värejä. Koodit helpottavat samaan asiaan liittyvien kohtien löytämistä ja ryhdyttävät aineistoa sekä selkeyttävät analysointia. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

Tekstimuotoisia aineistojen analysoinnissa hyödynnettiin sisällönanalyysia, jonka tarkoituksena on etsiä, löytää ja tiivistää aineistossa olevia yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia. Sisällönanalyysilla haluttiin saada tutkimuksen kohteena olevasta asiasta yhteenveto, joka tiivistää aineiston tulokset yhteen. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 105.)

3.4 Menetelmien arviointi

Kehittämistyön kannalta oli erittäin hyvä, että kehittämispajoja järjestettiin kaksi. Ensimmäisessä kehittämispajassa pääsi testaamaan eri menetelmien toimivuutta, ja niitä pystyi sitten vielä kehittämään seuraavaa pajaa varten. Esimerkiksi tekniset ongelmat liittyen Facebook-ryhmään sujui ilman suuria ongelmia toisessa kehittämispajassa, kun taas ensimmäisessä kehittämispajassa kyseisen asian kanssa jouduttiin kuluttamaan enemmän aikaa.

Post-it-lappu -työskentely toimi hyvin kehittämispajan alussa, koska sillä saatiin nuoret aktivoitua kehittämistoimintaan. Se toi myös esille sen, mistä tässä kehittämissyössä on oikein kyse. Kuitenkin kyseisen työskentelyn aikana käydyille keskustelulle olisi voinut varata enemmän aikaa. Kun kehittämistoiminnan perustana on dialogi, eri osapuolten suhteet muuttuvat tehden vuorovaikutuksesta rinnakkaista, mikä taas mahdollistaa aktiivisen osallistumisen (Toikko & Rantanen 2009, 93).

Unelmien ilta -ryhmätehtävän ensimmäinen osa eli aivoriihi työskentely onnistui tavoitteessaan: se aktivoi tehokkaasti ideointiprosessiin ja nuoret saivat kerättyä paljon ideoita. Työskentelyn ollessa viiden minuutin mittainen se kannusti nuoria tehokkaaseen ja yhteisölliseen ideointiin. Suurella osalla pienryhmistä oli kertynyt paljon erilaisia ideoita, mikä kertoo menetelmän kannustaneen luovuuteen ja omien ajattelun rajojen rikkomiseen. Toki nuoria piti melko paljon kannustaa vapaaseen ja luovaan ideointiin, joten aivoriihimenetelmässä korostuu ohjaajan innostamisen vastuu.

Unelmien ilta -ryhmätehtävän toinen osa eli ”unelmien illan” suunnittelu oli toimiva nuorilähtöisyytensä ja käytännönläheisyytensä takia. Sen konkreettinen lähestymistapa myös opetti nuorille muun muassa siitä, mitä kaikkia asioita tulee ottaa huomioon tapahtuman suunnittelussa. Menetelmän tärkeimmät tavoitteet eli konkreettisten toimintaideoiden sekä nuorten viikkotoiminnan kehittämiskohteiden kerääminen saavutettiin. Tämän ryhmätehtävän kohdalla voi toki miettiä, onko sen nimi voinut vaikuttaa siihen, että suurin osa pienryhmistä suunnitteli tapahtumansa sijoittuvan ilta-aikaan? Kehittämispajojen aikana kuitenkin nuorille kerrottiin, että tapahtuman ei ole pakko sijoittua iltaan tehtävän nimestä huolimatta, vaan he saavat itse vapaasti ideoida tapahtuman keston, alkamis- ja päättymisajan ja viikonpäivänkin.

Facebook-yhteisöpalveluun perustettua ryhmää ja sen antamia mahdollisuuksia ei hyödynnetty niin hyvin kuin olisi voinut olla mahdollista. Sosiaalinen media ja sen eri kanavat kuten Facebook antavat mahdollisuuksia vapaamuotoiseen, yhteisölliseen ja parhaimmassa tapauksessa innovoivaan keskusteluun, joka olisi kehittämistyössä tärkeää. Keskustelun toteuttaminen hiukan kyselymäisessä muodossa ei antanut tällaiselle keskustelulle tilaa niin hyvin. Facebook-keskusteluiden toteutusta olisi voinut myös muuttaa siten, että nuorilla itsellään olisi ollut enemmän päätösvaltaa. Nuoret olisivat voineet esimerkiksi itse valita itseään kiinnostavan keskustelualueen, kuitenkin niin että jokaisessa keskustelualueessa olisi ollut suurin piirtein saman verran osallistujia.

Keskusteluiden toteuttaminen Facebook-ryhmässä tarkoitti myös sitä, että nuoret piti tavallaan pakottaa liittymään ryhmään. Onko kenties jonkinlainen negatiiviseksi koettu pakollisuuden tunne vaikuttanut siihen, että koko joukkiosta viisi nuorta ei osallistunut lainkaan ja muutama nuori vähemmän aktiivisemmin ryhmässä käytyihin keskusteluihin? Onko edellä kuvattuun ilmiöön voinut myös vaikuttaa se, että Facebookissa pitää kommunikoida tunnistautuneena, omalla nimellä? Tosin nykyinen verkko-keskustelun kulttuuri on Facebook-palvelun ansiosta mennyt siihen suuntaan, jossa vuorovaikutusta käydään verkossa entistä enemmän omalla identiteetillä (Laaksonen & Matikainen 2013, 199).

Kysymykset pyrittiin muotoilemaan niin, että ne vastaisivat suoraan tavoitteiden pohjalta laadittuihin kysymyksiin. Tästä johtuen kysymyksistä tuli kuitenkin hieman liian vaikeita ja yksityiskohtiin meneviä tälle kohderyhmälle. Kysymyksiä laadittaessa olisi pitänyt siis vielä enemmän huomioida kohderyhmä, ja muotoilla kysymykset selkeämmiksi ja sellaisiksi, että ne innostaisivat keskusteluun. Kommenttien, lisäkysymysten ja yleensäkin keskustelujen ohjaamisen haasteena oli olla vaikuttamatta nuorten mielipiteisiin ja ajatuksiin.

Vaikeasti muotoilluista kysymyksistä ja keskustelujen kyselymäisestä rakenteesta huolimatta tällä menetelmällä saatiin kehittämistyön kannalta tarpeelliset tiedot selville. Facebook-ryhmän keskustelujen avulla saatiin tehokkaasti tietoa monesta eri aiheesta, joiden käsittelyyn olisi voinut muuten mennä paljon enemmänkin aikaa. Yli-

päätään Facebook-ryhmä on kätevä ja helppokäyttöinen väline, jossa on paljon erilaisia mahdollisuuksia aineistonkeruun näkökulmasta, kunhan työn suunnittelee hyvin. Sosiaalinen media on yleinen tutkimuksen kohde, mutta aineiston keruun menetelmänä vielä melko vähän käytetty.

Nuorten suunnitteluillasta ei saatu aineistonkeruun kannalta hyötyä osallistujien vähäisyyden vuoksi. Tarkkoja vastauksia osallistujien vähäiseen määrään ei voi tietää, mutta mahdollisia syitä voi toki pohtia. Suunnitteluillan tiedottaminen tapahtui pääasiassa Facebook-yhteisöpalvelimessä olevan lisälmen seurakunnan nuorisotyön profiilin kautta, mikä ei ole riittävä suuren joukon tavoittamiseen. Lisäksi kyseisenä iltana ollut huono sää on voinut olla yksi osallistujien määrää vähentävä tekijä. Suunnitteluilta oli kuitenkin hyvä järjestää kehittämisprosessin tiedottamisen kannalta. Lisäksi sen järjestämisellä annettiin alueen nuorille mahdollisuus vapaaehtoiseen ja omasta tahdosta ja mielenkiinnosta nousevaan vaikuttamiseen.

4 TULOKSET

4.1 Post-it-lappu -työskentely

Post-it-lappu -työskentelyssä pienryhmille annettiin siis kolme kysymystä, joita heidän tuli miettiä yhdessä. Pohdinnan jälkeen post-it-lapuille kirjoitettuja asioita käytiin kaikkien kanssa yhteisesti läpi ja niistä keskusteltiin (liite 2). Kysymykset olivat seuraavat:

- 1) Mihin viikkotoimintaan olet osallistunut?
- 2) Millaiseen viikkotoimintaan on ollut kiva osallistua? Miksi?
- 3) Millaiseen viikkotoimintaan ei ole ollut niin kiva osallistua? Miksi?

Ensimmäiseen kysymykseen vastattiin kaikkein yleisimmin varttikirkko ja avoimet ovet. Monille nämä toiminnan muodot olivat todennäköisesti tulleet tutuksi oman rippikoulun aikana, jolloin he ovat keränneet merkkejä rippikoulukorttiin. Lisäksi mainittiin kerhotoiminta: muutamat olivat itse osallistuneet kerhoihin nuorempana, osa taas on vetänyt kerhoa.

Toisen kysymyksen vastauksissa nousi esille tyytyväisyys avoimiin oviin. Kolme ryhmää oli vastauksissaan maininnut suoraan avoimet ovet -toiminnan, muilla ryhmillä vastaukset olivat taas kuvailevampia: vastauksissa puhuttiin vapaasta toiminnasta, kavereiden kanssa olemisesta, erilaisista peleistä ja ruoasta. Näistäkin vastauksista voidaan kyllä jo päätellä, että he ovat todennäköisesti tarkoittaneet avoimia ovia, sillä seurakunnan viikkotoiminnassa mahdollisuus nuorten kuvailemiin toimintoihin on pääasiassa kyseisissä illoissa. Yleisesti niin post-it-lapuissa kuin myös keskusteluissa korostui vapaan toiminnan ja kavereiden kanssa olemisen tärkeys. Samaa ilmiötä on havaittu myös nuorten vapaa-aikatutkimuksessa (2009), jonka mukaan 67 prosenttia 15–19 -vuotiaista nuorista koki ajanvieton ystävien kanssa erittäin tärkeäksi (Myllyniemi 2009, 29).

Kolmannen kysymyksen kohdalla neljä ryhmää yhdeksästä nosti esille varttikirkon. Esimerkiksi yhden ryhmän mukaan varttikirkkoon ei ollut kiva osallistua, koska ”kirkko on aina tylsää”. Ryhmistä kolme kuvaili varttikirkkoa tylsänä. Lisäksi vastauksissa tuotiin esille tapahtuman nimen ja keston ristiriitaisuus: toivottiin, että nimi ja kesto vastaisivat toisiaan, eikä varttikirkko kestäisi 15 minuuttia pitempään tai sitten nimeä muutettaisiin.

Myös yhteisissä keskusteluissa tuli esille ideoita siitä, miten varttikirkkoa kannattaisi muuttaa, jotta se olisi kiinnostavampi ja mukavampi. Varttikirkkoon toivottiin ennen kaikkea lisää toiminnallisuutta ja sitä, että tapahtuma olisi enemmän nuorten näköinen. Nuoret voisivat heidän mukaansa olla suunnittelemassa ja tekemässä varttikirkkoa, ja myös pitää saarnoja tai muita puheosuuksia – he ajattelivat, että tykkäisivät kuunnella enemmän, jos nuori olisi puhumassa. Rentoutta varttikirkkoon toisi nuorten mielestä heille tutut Nuoren seurakunnan veisukirjan laulut sekä rento, epäilylle ja oman uskonsa etsintään tilaa antava keskustelu. Varttikirkon lisäksi keskusteluissa nousi esille tyytymättömyys aukioloaikoja kohtaan: nuorten mielestä Kellari menee liian aikaisin kiinni, ja se voisi olla avoinna illallakin.

4.2 Unelmien ilta -ryhmätehtävät

Kehittämistehtävän kannalta tärkein tarkastelun kohde oli Unelmien ilta -ryhmätehtävien tapahtumiin suunnitellut sisällöt, joista löytää konkreettisia ideoita viikkotoiminnan sisältöön. Lisäksi tarkasteltiin tarkemmin paikkoja ja ajankohtia, joita nuoret olivat laittaneet Unelmien ilta -kaavakkeisiin. Aivoriihityöskentelyn tulokset olivat samassa linjassa Unelmien ilta -tehtävien kanssa, joten kyseisen työskentelyn aineiston tarkastelua ei ole katsottu tarpeelliseksi painottaa.

Kellarin oli valinnut tapahtumapaikaksi neljä pienryhmää. Toinen useamman kerran mainittu paikka oli leirikeskus Metsäpirtti, jonka kaksi pienryhmää oli valinnut tapahtumapaikaksi. Metsäpirtin valintaa oli perusteltu muun muassa siten, että sen katsottiin olevan iso paikka. Muita kaavakkeissa esille tulleita paikkoja olivat kotitalousluokka, tori sekä paikat eri puolilla Suomea.

Tapahtuman ajankohta oli sijoitettu yleensä iltaan. Viisi pienryhmää oli laittanut tapahtumansa alkamisajankohdan iltapäivälle klo 16–18 välille ja päättymisajankohdaksi illalle klo 20–24 välille. Kaksi ryhmää oli suunnitellut tapahtuman, joka kestää lähes koko päivän ajan: toisella ryhmällä kesto oli 14–20 ja toisella 12–18. Muut ryhmät eivät olleet ilmoittaneet tarkkoja kellonaikoja, vaan puhuivat tuntimäärällisestä kestosta tai siitä, kuinka monta kertaa kuukaudessa tapahtuma järjestettäisiin. Kuusi ryhmää oli laittanut myös viikonpäivän, ja viikonpäivistä eniten korostuivat keskiviikko (kaksi ryhmää) ja perjantai (kaksi ryhmää).

Pienryhmien suunnittelemat Unelmien illat olivat tiivistetysti seuraavanlaisia:

Taulukko 1. Pienryhmien suunnittelemien tapahtumien sisällöt (Unelmien ilta -ryhmätehtävä).

Tapahtuman nimi:	Tapahtuman sisältö
Toimintakeskiviikko	<ul style="list-style-type: none"> • elokuvia, pelejä, liikuntaa, toimintaa, musisointia • ulkona että sisällä • lopussa hartaus
Eräretki	<ul style="list-style-type: none"> • patikointia, lettujen paistoa, kalastusta, sienestämistä, marjastamista, makkaranpaistoa, uintia, melontaa, laulamista • yöpyminen teltassa/kodassa

	<ul style="list-style-type: none"> iltahartaus: lyhytkestoinen, nuotion äärellä, hiljentymistä, laulamista
Pizzan mättö -ilta	<ul style="list-style-type: none"> leivotaan ja syödään pizzaa, juomista esimerkiksi limpparia hyvää musiikkia, luettavia nuorisolehtiä, latureita puhelimiin, läppäreitä ja tabletteja, Netflix ei jumalanpalveluksia ja virsiä ynnä muuta sellaista
Leivontaa ja pelejä	<ul style="list-style-type: none"> tapahtuma alkaa hartaudella leivotaan jotain, mitä edellisellä viikolla on päätetty, edellisellä kerralla pidetty äänestys kun jää aikaa: erilaisia pelejä/leikkejä, myös toivepelejä lauletaan "Tuu mun vaimoksein" ja muita Punaisen veisukirjan lauluja syödään, mitä on leivottu ja päätetään ensi kerran reseptistä
Nuorten päivä	<ul style="list-style-type: none"> yhdessäoloa, nuotiolla olemista, melomista, pelejä/leikkejä, laulamista, syömistä, saunomista alussa tai lopussa hartaus
Paintball-juttu ja carting	<ul style="list-style-type: none"> artisteja, paintballia, carting-ajelua ruokaa ja herkkuja, kahvia alkuhartaus
Nuorisoilta K-14	<ul style="list-style-type: none"> musiikkia, ilmaista ruokaa, vapaata ajanviettoa kavereiden kanssa hartaus: mukava, ei pitäisi joku tosi vanha ihminen, laulamista, tehtäisiin jotain eikä vaan istuttaisi ja kuunneltaisi hiljaa
Elokuvailta	<ul style="list-style-type: none"> 13–16 -vuotiaille ruoanlaittoa, syömistä, elokuvan katselua hartaus: elokuvan lopuksi, rukous tai muuta sellaista, virsi ohjaajat pitävät illan
Isostenilta	<ul style="list-style-type: none"> ruokaa, kilpailuja (pingis, NHL, syömiskilpailu), musiikkia (hengellistä välillä), elokuvia, frisbeegolfia, vapaata olemista, liikuntaa, ulkoilua, hartaus (vaihtelevia)

Pääsääntöisesti näissä tapahtumissa korostui monipuolinen ja vaihteleva toiminta sekä yhdessä tekeminen ja oleminen. Muita nuorten suunnittelemissa tapahtumissa korostuneita asioita olivat ruoka ja musiikki eri muodoissa. Osa ryhmistä nosti esille mahdollisuuden omien eväiden tuomiseen joko vapaaehtoisena tai pakollisena osana tapahtumaa. Muutama ryhmä oli määritellyt tapahtumalleen myös erilliset ikärajat. Hartaudet sijoitettiin yleensä tapahtuman alkuun tai loppuun, ja niiden toivottiin olevan vaihtelevia, toiminnallisia, musiikillisia ja nuorilähtöisiä.

4.3 Facebook-keskustelut

Facebook-keskusteluihin osallistui yhteensä 42 nuorta, joista 38 oli liittynyt itse ryhmään. Loput neljä nuorta tekivät parityönä jonkun toisen kanssa, koska heillä oli teknisiä esteitä. Kaiken kaikkiaan isokoulutusviikonloppuleireillä oli mukana 47 nuorta, eli viisi nuorta ei ole osallistunut ollenkaan keskusteluihin. Muutama nuorista osallistui vähemmän aktiivisemmin keskusteluun esimerkiksi vastaamalla vain 1-2 kysymykseen tai pelkästään johonkin lisäkysymykseen. Kaikki keskustelut löytyvät tämän opinnäytetyön liitteistä (liite 3).

Kysymykset muotoutuivat suurimmalta osin nuorisotyönohjaajien toiveiden pohjalta. Yhdessä nuorisotyönohjaajien kanssa käytyjen keskustelujen, joissa käytiin läpi toiveita ja ideoita liittyen kehittämistyön tavoitteisiin, kautta selkiytyi neljä teemaa, jotka lopulta päätyivät Facebook-keskustelujen aiheiksi. Näitä neljän keskustelualueen tuloksia tullaan tarkastelemaan seuraavaksi.

4.3.1 Nuorten viikkotoiminnasta tiedottaminen

Keskusteluun, jonka aiheena oli tiedottaminen, osallistui kaiken kaikkiaan kolmetoista nuorta. Seitsemän nuorista oli vastannut kaikkiin kysymyksiin, ja neljä oli vastannut kysymyksistä kahteen tai vähemmän. Yli puolet oli kuitenkin vastannut jokaiseen kysymykseen. Tässä keskustelualueessa haluttiin saada tietoa nuorilta seuraavista asioista:

1. Mistä olet saanut tietoa nuorten toiminnasta?
2. Oletko saanut tarpeeksi tietoa toiminnasta?
3. Millä tavoin haluaisit saada tietoa seurakunnan nuorten toiminnasta? Pitäisikö seurakunnan nuorisotyön käyttää muita kanavia nuorten toiminnasta tiedottamiseen? Mitä kanavia?

4. Iisalmen seurakunnan nuorisotyön Facebook-profiili tullaan uudistamaan Facebook-sivuksi. Millaista tietoa toivot sieltä saavan? Mitä muuta sivulla voitaisiin julkaista?

Ensimmäisen kysymyksen vastauksissa korostui Internetin tärkeys tiedon saamisessa. Vastauksissa puhuttiin usein yleisesti Internetistä, mutta osassa oli eroteltu tarkemmin Iisalmen seurakunnan nuorisotyön profiili Facebook-yhteisöpalvelussa sekä Iisalmen seurakunnan kotisivut. Nuoret myös perustelivat Internetin tärkeyttä tiedottamisessa:

"Tietoa seurakunnan nuorten toiminnasta olisi varmaankin parasta saada netistä, koska lappusia ja lippusia ei lue kukaan." (Tyttö 1)

"Ja kaikki on netissä." (Tyttö 3)

Monilla nuorilla tärkeä tiedon lähde oli postin kautta tulevat esitteet, tiedotteet ja muut kirjeet, joissa kerrotaan nuorten toiminnasta. Tässä kohtaa on kuitenkin hyvä huomioida kohderyhmä: kaikki keskusteluun osallistuneet nuoret olivat uusia isosia, joille on isos- ja mahdollisesti muihin koulutuksiin kuten esimerkiksi kerho-ohjaajakoulutukseen liittyen välitetty paljon tietoa nimenomaan postitse. Jos ensimmäinen kysymys esitettäisiin sellaiselle nuorelle, joka ei ole ollenkaan mukana seurakunnan toiminnassa, miten todennäköisesti hän toisi esille postin kautta tulevat esitteet ja tiedotteet? Vaikka vastauksissa tuotiin esille postin kautta tulevan tiedon tärkeys, edellä olleen tytön 1:n kommentti laittaa miettimään tiedottamisen moninaisuuden tärkeyttä.

Toisen kysymyksen kohdalla nuoret olivat varsin yksimielisiä siitä, että he ovat saaneet tarpeeksi tietoa toiminnasta. Jälleen kerran on hyvä huomioida, että vastaajat ovat uusia isosia, joille on tiedotettu toiminnasta normaalia enemmän. Toki tämä tieto kertoo siitä, että uusien isosten ja muiden seurakunnan toiminnassa aktiivisemmin mukana olevien tavoittamisessa ja tiedottamisessa on onnistuttu.

Kolmannen kysymyksen vastauksissa korostui tyytyväisyys nykyisiin tiedottamisen kanaviin:

"Sähköposti ja facebook riittää." (Poika 6)

"Facebookista löytyy hyvin ja nettisivuilta. Se riittää hyvin ☺" (Tyttö 20)

"Nykyellään on ihan hyvä" (Tyttö 5 ja Tyttö 2)

Näissä vastauksissa ei Facebookin lisäksi ehdotettu muita sosiaalisen median palveluita kuten esimerkiksi Instagram-palvelua tiedottamisen välineeksi. Tämä oli sikäli yllättävä tieto, sillä uusimpien laskelmien mukaan alle 17-vuotiaiden käyttäjien määrä on laskenut Facebook-yhteisöpalvelussa (Sulopuisto 2014). Some-markkinoinnin trendit 2014 -raportissa kerrotaan yhden kehitystrendin olevan visuaalisen kerronnan eli videoiden ja kuvien korostuminen, ja nämä trendit näkyvätkin jo nuorten siirtymisenä kännykkäsovellusten pariin ja Facebook-palvelun käytön vähentymisenä (Lähdevuori & Tuominen 2013, 6; Grönholm 2014). Kyseisessä raportissa haastatellut asiantuntijat uskovatkin Instagram-palvelun lyövän läpi juuri visuaalisuutensa takia – esimerkiksi Mari Rasimus toteaa, että markkinoijan kannattaa seurata Instagramia, jos hänen kohderyhmäänsä ovat erityisesti nuoret (Lähdevuori & Tuominen 2013, 9). Toki sosiaalisen median trendit voivat näkyä eri aikoihin ja ilmetä eri tavoin eri puolilla Suomea. Monet asiantuntijat myös arvioivat, ettei Suomessa nuoret lähde niin nopeasti pois Facebookista (Sulopuisto 2014).

Neljännän kysymyksen kohdalla esitettyjä ideoita yhdisti yleisesti se, että halutaan saada tietoa seurakunnan nuorten toiminnasta. Tulevalta Facebook-sivulta toivottiin, että sieltä löytyisi tietoa eri koulutuksista, kerhoista, tapahtumista ja leireistä. Yhdessä vastauksessa nostettiin esille, että Facebook-sivulta olisi hyvä löytyä eri tapahtumien aikatauluja:

" – Rippikoululaisia helpottaa jos varttikirkkojen aikataulutki näkyis siellä selkeesti." (Tyttö 19)

Ideoita siitä, mitä toiminnasta tiedottamisen lisäksi Facebook-sivulla tulisi julkaista, ei tullut kovin paljon, mutta muutamia kuitenkin. Yleisesti toivottiin kuvia nuorten tapahtumista, leireiltä ja koulutuksista, joita lisälmen seurakunnan nuorisotyön nykyisessäkin Facebook-profiilissa on julkaistu. Eräs nuori esitti ajatuksen siitä, että Facebook-sivulla voisi olla esillä myös huumoria hauskojen videoiden muodossa.

4.3.2 Nuorisotila Kellari ja muut seurakunnan tilat

Nuorisotila Kellarin ja muiden seurakunnan tiloihin liittyvään keskusteluun osallistui aktiivisesti yhteensä kymmenen nuorta. Lisäksi mukana oli vähemmän aktiivisemmin kaksi nuorta, eli kaiken kaikkiaan keskustelussa oli mukana kaksitoista nuorta. Tämä keskustelualue erottui muista siinä mielessä, että mihinkään kysymykseen ei tullut kaikilta nuorilta vastausta: esimerkiksi ensimmäiseen kysymykseen vastasi yhdeksän, kun taas kolmanteen ja neljänteen kysymykseen vastasi seitsemän nuorta. Joka tapauksessa jokaisen kysymyksen kohdalla on aina enemmistö nuorista vastannut. Nuorilta kysyttiin seuraavia asioita:

1. Mitkä asiat tekevät Kellarista viihtyisän?
2. Miten Kellaria tulisi kehittää, että se olisi vielä viihtyisämpi?
3. Ovatko Kellarin nykyiset aukioloajat hyvät vai kaipaisivatko ne muutosta? Miksi?
4. Missä muissa tiloissa kuin Kellarissa nuorten viikkotoimintaa kannattaisi järjestää? Miksi?

Yleisesti ottaen nuoret olivat tyytyväisiä Kellariin tilana. Kellarin hyväksi puoliksi sanottiin sohvut, biljardi- ja pingispöytä sekä ruoka. Muutamat ajattelivat myös, että Kellarissa on tarjolla monipuolista tekemistä ja on mahdollisuus olla kavereiden kanssa. Näiden vastausten perusteella voi päätellä, että hyvän nuorisotilan ei loppujen lopuksi tarvitse olla erityisen ihmeellinen paikka. Kodikkuus ja sen kautta syntyvä rentous ja turvallisuus ovat hyvän nuorisotilan kriteerejä.

Toisen kysymyksen kohdalla esitettiin hyvin erilaisia ideoita siitä, miten Kellaria voisi kehittää:

” – Iso sohva missä vois maata. – ” (Tyttö 24)

”Lehtiä ja löhösohva” (Tyttö 26)

”Latureita puhelimiin” (Poika 7)

”Ikkunat ja lisää sohvia” (Tyttö 9)

Toisen kysymyksen vastauksissa toistui useimmiten sohvien ja ikkunoiden määrän lisääminen sekä nuortenlehtien saatavuuden parantaminen. Noin kolmas osa tähän keskustelualueeseen osallistuneista nuorista toivoi lisää sohvia ja/tai yhden suuremman sohvan Kellariin. Muut ehdotukset tulivat yleisesti yhdeltä tai useammalta nuorelta.

Kolmannessa kysymyksessä pohdittiin Kellarin aukioloaikoja. Seitsemästä nuoresta viisi koki että nykyiset aukioloajat ovat hyvät, ja kaksi nuorta oli sitä mieltä että Kellari voisi olla myöhempään auki. Kun vertaa tämän keskustelun vastauksia post-it-työskentelyyn ja Unelmien ilta -ryhmätehtäviin, poikkeavat keskustelun vastaukset melko paljon aineistojen yleisestä linjasta. Post-it-lappu -työskentelyn yhteydessä käydyissä keskusteluissa nousi kummankin isoskoulutusryhmän kohdalla esille, että Kellari olisi hyvä olla ilta-aikaan auki. Iltapainotteisia aukioloaikoja esiintyi paljon myös Unelmien ilta -ryhmätehtävissä.

Neljännän kysymyksen kohdalla kolme nuorta mainitsi Kellarin. Näistä kahdessa todettiin vielä, että toimintaa ei tarvitsisi järjestää muualla kuin Kellarissa. Muuten vastauksissa tuli ehdotuksia laidasta laitaan: kirkon lisäksi ehdotettiin myös muita kuin seurakunnan tiloja kuten nuorisotaloa ja kouluja.

4.3.3 Varttikirkko ja viikkotoiminnan muu hartauselämä

Kolmannessa keskustelualueessa keskusteltiin varttikirkosta ja muusta viikkotoiminnan hartauselämästä. Tähän keskusteluun osallistui yhteensä kahdeksan nuorta, ja he olivat vastanneet kaikkiin kysymyksiin.

Nämä keskustelut olivat kaikkein lyhyimpiä. Kun lasketaan kummankin isoskoulutusryhmän nuorten kommentit yhteen, saadaan yhteensä vain kymmenen kommenttia. Esimerkkinä neljänteen keskustelualueeseen kertyi yhteensä 28 kommenttia. Toki pitää huomioida, että tähän keskusteluun osallistuneet nuoret ovat yhteen kommenttiin sisällyttäneet useamman kysymyksen vastaukset, kun taas esimerkiksi viimeisen keskustelualueen nuoret vastasivat yleensä yhdellä kommentilla yhteen tai kahteen

kysymykseen kerrallaan. Kuitenkin esimerkiksi mahdollisiin lisäkysymyksiin ei ole tässä keskustelualueessa vastattu kovin aktiivisesti. Onko aihe koettu vaikeaksi tai sellaiseksi, josta ei halua puhua omilla kasvoillaan omien kavereiden kesken, vai mikä on syynä? Ensimmäisen koulutusviikonlopun pienryhmän vastauksissa ilmeni myös ristiriitaisuutta verrattuna koko muuhun aineistoon.

Nuorten pohdittavana olivat seuraavat kysymykset:

1. Oletko osallistunut varttikirkkoihin? Millaisiksi koit ne?
2. Pitäisikö varttikirkkoja muuttaa jotenkin? Miksi? Miten?
3. Missä paikassa/tilassa varttikirkkoja kannattaisi mielestäsi järjestää? Miksi?
4. Miten ja millaista muuta hartauselämää viikkotoiminnassa pitäisi olla?

Kaikki nuoret olivat joskus osallistuneet varttikirkkoon. Omia kokemuksia varttikirkossa oli kuvattu lyhytsanaisesti:

” – ihan asiallinen paikka oli” (Poika 3)

” – ihan mukavaa oli” (Tyttö 14)

”Varttikirkossa oli rentoa ja hyvä tunnelma” (Tyttö 14)

” – oli hieman pitkästyttävän oloinen” (Tyttö 28)

” – oli vähä pitkäväteinen” (Tyttö 30)

Kolme nuorta oli kokenut varttikirkon olevan ihan mukava, ihan kiva tai ihan ”okei”. Näiden lisäksi muutama oli kommentoinut varttikirkon olevan ”ihan asiallinen” ja ”ihan jännä”. Nämä kokemukset ovat eri sanavalinnoista huolimatta melko samanlaisia. Kaksi nuorta oli kommentoissaan ilmaissut epätyytyväisyyttä, ja yksi ei ollut kertonut omaa mielipidettään varttikirkosta.

Toisen kysymyksen vastauksissa oli mielipiteitä sekä puolesta että vastaan:

”Ei tarvitse muuttaa ☺” (Tyttö 14)

”Ei pidä” (Poika 4)

”Kyllä pitäisi muuttaa. Sen pitäisi kestää sen vartin, eikä pidempään ja laulettais enemmän.” (Tyttö 29)

”Enemmän laulua ja vähemmän puhetta :D” (Tyttö 28)

Kaiken kaikkiaan neljä oli sitä mieltä, että varttikirkkoja ei tarvitse tai pidä muuttaa. Yksi nuori oli todennut, ettei tiedä, mitä pystyisi muuttamaan. Kolme nuorta taas oli sitä mieltä, että varttikirkkoa pitäisi muuttaa. Näiden nuorten mukaan varttikirkon pitäisi olla kiinnostavampi, kestoaltaan lyhyt ja siinä olisi hyvä painottaa laulamista ja ylipäättään toiminnallisuutta puhumisen ja istumisen sijaan.

Kellaria pidettiin parhaimpana paikkana varttikirkolle. Kyseistä tilaa pidettiin hyvänä muun muassa seuraavista syistä:

”Jossai rennossa ja mukavassa, kellari on esim. iha hyvä” (Tyttö 30)

”Olkkarilla ja kellarilla, koska ne ovat tuttuja paikkoja” (Poika 3)

Kellarin lisäksi ehdotettiin myös Olkkari-nimistä tilaa, joka on aivan Kellarin vieressä. Olkkarin huonona puolena pidettiin tosin tilan ja istumapaikkojen vähyyttä. Vastauksen perusteella kumpaakin paikkaa yhdistää se, että ne ovat tuttuja ja rentoja paikkoja, joissa on kiva viettää aikaa kavereiden kanssa.

Neljännän kysymyksen kohdalla toistui usein ajatus, ettei viikkotoiminnassa tarvitse olla muuta hartauselämää:

”Ei tarvi muuta varmaan.” (Poika 8)

”Ei minun mielestän mitään, ihan hyvä näin” (Tyttö 29)

Muutama nuori oli vastannut, ettei tiedä millaista muuta hartauselämää viikkotoiminnassa voisi olla. Vain yhdessä vastauksessa oli todettu alku- ja loppuhartaudet. Kysymyksen vaikea muotoilu on voinut vaikuttaa vastauksiin. Parempi kysymyksen muotoilu olisi voinut olla ”millainen on mielestäsi hyvä hartaus?”, jolloin kysymys olisi lähestynyt asiaa käytännönläheisestä näkökulmasta.

4.3.4 Nuorten vaikuttamismahdollisuudet

Viimeiseen keskustelualueeseen osallistui kaiken kaikkiaan yhdeksän nuorta. He myös vastasivat jokaisen keskustelualueen kysymykseen. Nuoret keskustelivat nuorten vaikuttamismahdollisuuksista seuraavien kysymysten avulla:

1. Oletko kokenut, että sinulla on ollut mahdollisuus olla mukana nuorten toiminnan suunnittelussa, kehittämisessä ja toteuttamisessa?
2. Oletko saanut mielestäsi tarpeeksi tietoa nuorten vaikuttamismahdollisuuksista lisälmen seurakunnassa?
3. Millä tavoin haluaisit olla vaikuttamassa toiminnan kehittämiseen?
4. Tulisitko mukaan (seurakunnan nuorisotyön) nuorten vaikuttajaryhmään, jos sellainen olisi? Miksi/Miksi et?

Kaikki nuoret olivat kokeneet, että heillä on ollut mahdollisuus olla mukana nuorten toiminnan suunnittelussa, kehittämisessä ja toteuttamisessa. Vastauksiin on toki voinut vaikuttaa se, että kysymys esitettiin sellaisen työskentelyn aikana, jossa nuoret on otettu mukaan toiminnan kehittämiseen. Vastaukset voidaan yleistää koskemaan uusia isosia, mutta entä mikä on niiden nuorten mielipide, jotka eivät ole yhtä aktiivisesti toiminnassa mukana? Joka tapauksessa tulos kertoo uusien isosten yleisesti kokevan, että seurakunnassa on mahdollista vaikuttaa nuorten toimintaan.

Hieman yli puolet oli sitä mieltä, että he ovat saaneet tarpeeksi tietoa nuorten vaikuttamismahdollisuuksista. Tarvetta lisätiedon saamiselle näyttää kuitenkin olevan, sillä muutamissa vastauksissa ilmeni tiedon saannin olleen liian vähäistä:

”vois saaha enemmänki tietoo!” (Tyttö 16)

Syytä sille, miksi hieman alle puolet oli kokenut tiedonsaannin nuorten vaikuttamismahdollisuuksista vähäiseksi, on vaikea lähteä arvioimaan. Vastauksissa ei perusteltu tai avattu omaa mielipidettä, vaan asia todettiin yleensä lyhyesti joko ”kyllä”- tai ”ei”-vastauksella. Kuitenkin tämä tulos kertoo, että nuorten vaikuttamismahdollisuuksista olisi hyvä jakaa tietoa enemmänkin.

Kolmannen kysymyksen kohdalla kolme nuorista koki, ettei tiedä tai ei osaa sanoa, millä tavoin haluaisi olla vaikuttamassa nuorten toiminnan kehittämiseen. Muilla nuorilla tuli esille vaihtelevia vaikuttamisen tapoja, joka puhuu erilaisten vaikuttamiskanavien monipuolisen tarjonnan tarpeellisuuden puolesta:

”Ois vaikka semminen päivä jolloin kaikki jotka haluaa vaikuttaa tulis ka (ja) puhuttais et mitä tehtäis vaikka sinä syksynä.” (Tyttö 15)

”tää facebook on iha hyvä!” (Tyttö 17 ja Tyttö 18)

”voisin olla järjestämässä joitakii tapahtumia” (Tyttö 16)

”Omien mielipiteiden ilmaisemisella.” (Tyttö 32)

”Auttaa nuoria vaikka riparilla tai jossain” (Poika 5)

Neljäs kysymys kysyttiin, koska sen avulla haluttiin saada selville, miten innokkaasti nuoret oikeasti haluaisivat olla mukana vaikuttamassa nuorten toimintaan. Vastauksissa ilmeni, että suurimmalla osalla nuorista olisi kiinnostusta olla mukana vaikuttamassa nuorten toimintaan, mutta oma aika koetaan rajalliseksi:

”kyllä tulisin mielellään kun aikoinaa ei ole ollu mahdollista” (Poika 5)

”Kyllä jos olisi aikaa” (Tyttö 31)

”Kyllä jos minulla olisi aikaa mutta tällä hetkellä ei ole” (Tyttö 33)

”sama tulisin jos olis enemmän aikaa” (Tyttö 16)

Vuoden 2013 Vaikuttava osa -nuorisobarometrissa yleisimmät syyt siihen, miksi nuori ei osallistunut vaikuttamistoimintaan, olivat ajanpuute, itseä miellyttävien vaikuttamiskeinojen löytämättä jääminen sekä vaikuttamistoimintaan kannustamisen puute (Myllyniemi 2013, 23–24). Tutkimuksen tulokset, eritoten ajanpuutteen merkitys, näkyvät myös tähän Facebook-keskusteluun osallistuneiden nuorten vastauksissa.

On yleisestikin huomattu, että seurakunnan toiminnassa mukana olevat nuoret osallistuvat aktiivisesti myös moneen muuhun harrastustoimintaan. Nuorten vapaa-aikatutkimuksen mukaan aktiivinen osallistuminen moniin eri harrastustoimintoihin on yleistä erityisesti niiden joukossa, jotka osallistuvat seurakunnan toimintaan (Mylly-

niemi 2009, 43). Samaisessa tutkimuksessa todetaan, että 63 prosenttia seurakunnan lapsi- ja nuorisotoiminnassa mukana olevista osallistuu edellä mainitun toiminnan lisäksi myös vähintään kahden muun eri järjestön tai muun vastaavan organisaation toimintaan (Myllyniemi 2009, 41). Niin tutkimuksen kuin Facebook-keskustelun tulokset kertovat siitä, miten seurakuntien toteuttama nuorisotyö joutuu entistä enemmän niin sanotusti kilpailemaan nuorten huomiosta, myös niiden jotka ovat jo seurakunnan toiminnassa mukana.

Kummankin koulutusviikonlopun pienryhmille, jotka olivat tässä keskustelussa mukana, esitettiin vielä erillinen lisäkysymys. Kysymysten muoto vaihteli, mutta sen pääideana oli selvittää, millä eri tavoin ja millaisten kanavien kautta voisivat olla vaikuttamassa toimintaan myös ne nuoret, joilla on ennestään paljon harrastuksia. Nuoret esittivät muun muassa seuraavia ideoita:

”Tapaamisten ja suunnitteluiltojen, koska silloin voisi jutella kasvotusten niiden ihmisten kanssa keitä asia oikeasti kiinnostaa ☺” (Tyttö 33)

”se ois parempi jos facebookissa ja joskus kokoontumisia” (Tyttö 16)

”Facebookissa ois hyvä ku se on helppoo” (Poika 9)

Kasvokkain tapahtuvia, toiminnan suunnitteluun liittyviä tapaamisia pidettiin tärkeinä, mutta muutamat toivat esille myös sosiaalisen median antamat mahdollisuudet. Facebook-yhteisöpalvelun kautta toimiva etävaikuttaminen koettiin helppona osallistumisen muotona.

4.4 Johtopäätökset

Kun kaikkia näitä eri menetelmin kerättyjä aineistoja katsotaan yhdessä, voidaan vetää erinäisiä johtopäätöksiä nuorten viikkotoiminnan kehittämiskohteista sekä toiminnan sisältöön liittyvistä konkreettisista toiveista ja ideoista. Johtopäätökset on jaettu kahteen eri kokonaisuuteen. Ensimmäisessä tarkastellaan olennaisimpia kehittämiskohteita, jotka korostuvat läpi koko aineiston. Toisessa kokonaisuudessa tiivistetään viikkotoiminnan sisältöön liittyvät ajatukset ja ideat, joita tuli eniten esille Unelmien iltaryhmätehtävissä. Kyseisessä kokonaisuudessa on otettu huomioon toki myös muut

aineistot, mutta pääpaino on Unelmien ilta -ryhmätehtävillä sillä niissä tuli eniten esille juuri viikkotoiminnan sisältöön liittyviä ajatuksia.

Aineistosta pystyi hahmottamaan kolme kehittämiskohdetta, joita olivat

- 1) Varttikirkko
- 2) Nuorisotila Kellarin aukioloajat
- 3) Nuorten vaikuttamismahdollisuudet ja niistä tiedottaminen

Aineistoista nousi esille nuorten tyytymättömyys nykyistä varttikirkkoa kohtaan. Varttikirkko koettiin yleisesti tylsäksi tapahtumaksi, jonka nimi on harhaanjohtava: tapahtuman nimi ja kesto eivät nuorten mielestä vastanneet toisiaan, sillä yleensä se kesti pitempään kuin 15 minuuttia. Varttikirkkoon toivottiin ennen kaikkea rentoutta, lisää toiminnallisia elementtejä, nuorille tuttuja lauluja Nuoren seurakunnan veisukirjasta, nuorilähtöisyyttä sekä keskusteluja, jotka antavat tilaa epäilylle ja nuoren omille elämäntähtäyksellisiin pohdintoihin.

Toinen aineistosta selkeästi esille noussut kehittämiskohde oli Kellarin aukioloajat. Pääsääntöisesti nuoret toivoivat, että Kellari olisi myöhempään auki. Yleisesti ajateltiin, että Kellari olisi hyvä olla auki alkuillasta tai illasta.

Nuorten vaikuttamismahdollisuuksista kaivattiin lisää tietoa. Aineistosta kävi ilmi, että nuorilla olisi intoa ja mielenkiintoa vaikuttaa nuorten toimintaan, mutta vapaa-aika ei oikein riitä kyseiseen toimintaan kaikkien muiden harrastusten lisäksi. Aineiston perusteella voi sanoa, että olisi tärkeää tarjota monia erilaisia matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksia, niin että erilaiset nuoret erilaisissa elämäntilanteissa voisivat löytää itselleen mielekkään tavan vaikuttaa seurakunnan nuorten toiminnan sisältöön sekä innon osallistua itse viikkotoimintaan.

Aineiston mukaan kasvokkain tapahtuvien suunnittelutapaamisten lisäksi voisi huomioida myös sosiaalisen median antamat mahdollisuudet. Aineistossa Facebook-ryhmää pidettiin helppona vaikuttamisen kanavana. Verken toteuttaman kyselyn mukaan Internetiä käytetään vielä melko vähän nuorten vaikuttamistoiminnassa: kyseiseen kyselyyn vastanneista, kunnallisen nuorisotyön puolella toimivista työntekijöistä

vain 20 prosenttia käytti Internetiä vaikuttamistoiminnassa, vaikka kuitenkin 92 prosenttia vastaajista piti tärkeänä sen jalkauttamista verkkoon (Hyry 2013, 8). Ylipäättään Internetin hyödyntämisestä vaikuttamistoiminnassa ja päätöksenteossa on vähän kokemusta ja tietoa (Kiilakoski 2014, 51). Nuorten kanssa tehtävässä vaikuttamis- ja kehittämistoiminnassa kannattaisi vahvemmin hyödyntää Facebookin lisäksi myös muita sosiaalisen median kanavia ja ylipäättään Internetin antamia mahdollisuuksia.

Ajatuksia ja ideoita viikkotoiminnan sisällöstä pystyi lajittelemaan neljään suurempaan kokonaisuuteen, joita ovat

- 1) Toiminnallisuus
- 2) Ruoka
- 3) Musiikki
- 4) Toiminnallista ja nuorten näköistä hartauselämää

Toiminnallisuudella tarkoitetaan kaikkea sellaista järjestettyä toimintaa, jossa korostuvat yhdessä tekeminen ja oleminen, elämyksellisyys sekä monipuolisuus. Aineiston mukaan viikkotoiminnassa olisi hyvä olla vaihtelevaa ja niin sisä- kuin ulkotiloissa tapahtuvaa toimintaa. Kellaria pidettiin yleisesti ottaen parhaimpana paikkana viikkotoiminnan järjestämiselle, mutta sen lisäksi voisi aineiston perusteella kokeilla myös muita paikkoja kuten leirikeskus Metsäpirttiä ja sen ympäristöä sekä ulkotiloja. Viikkotoiminnan ohjelmaan toivottiin pääasiassa pelejä ja leikkejä, liikunnallisia lajeja, elokuvien katselua ja leivontaa. Lisäksi kannatusta sai eräretkeily, johon sisällytettiin muun muassa patikointi, makkaran- ja letunpaisto, melominen ja saunominen.

Nuorten viikkotoiminnassa kannattaa jatkossakin tarjoilla pienimuotoista syötävää ja juotavaa, sillä nuoret kokivat ruokatarjoilun tärkeäksi. Ruoasta puhuttaessa tuotiin esille myös leipominen ja mahdollisuus tuoda omia eväitä. Tässäkin kohden nuorten ideoiden ja toiveiden kuuleminen sekä niiden toteuttaminen on tärkeää.

Aineistosta kävi ilmi, että viikkotoiminnassa on nuorten mielestä hyvä olla musiikkia eri muodoissa. Musiikki on nuorille tärkeää (Maukonen 2005, 156). Nuoret ajattelivat että toiminnassa voisi olla vielä enemmän yhteislaulua, ja erityisesti Nuoren seura-

kunnan veisukirjan laulut koettiin tärkeiksi ja läheisiksi. Nuoret toivoivat myös, että niin vapaan olemisen kuin järjestetyn toiminnan taustalla voisi soida musiikkia, joka olisi sekä ei-hengellistä että hengellistä.

Viikkotoiminnan hartauselämään liittyvät ideat ja toiveet olivat suurimmalta osin samoja mitä varttikirkon kehittämisideat. Hartauksiin toivottiin vaihtelevuutta, monipuolisuutta, toiminnallisuutta, nuorilähtöisyyttä sekä laulamista ja musisointia. Samalla tavalla kuin varttikirkon kohdalla, myös hartauksiin toivottiin sellaista turvallista keskustelun ilmapiiriä, jossa nuorella on tilaa niin epäillä kuin myös miettiä uskonasioihin liittyviä kysymyksiä. Hyvä hartaus antaa mahdollisuuden kyselyyn ja ihmettelyyn (Tuominen 2005, 40).

4.5 Tulosten luotettavuus ja yleistettävyys

Saatuja tuloksia voidaan pitää luotettavina. Kysymysten muotoilussa ja tehtävien ohjeistuksessa pyrittiin mahdollisimman neutraaliin asetteluun, mikä vähentää niiden ohjailevuutta. Vaikka menetelmissä painottui ryhmätyöskentely, kehittämistyössä pyrittiin antamaan jokaiselle yksilölle mahdollisuus saada äänensä kuuluviin. Tähän pyrittiin erityisesti Facebook-keskusteluissa, joissa jokainen sai kertoa oman mielipiteensä ilman muun ryhmän mahdollista painostusta hyödyntäen Internetin keskusteluarkuutta vähentävää vaikutusta. Lisäksi ohjaaja pyrki huomioimaan jokaisen kiertäessään ryhmien luona eri tehtävien aikana. Mahdollista valehtelua tai muuta vastaavaa toimintaa ei ole millään erityisellä keinolla pyritty karsimaan, vaan on oletettu että nuoret vastaavat rehellisesti ja omien kykyjensä mukaan.

Aineistoa kerättiin uusilta isosilta, jota voi tämän kehittämistyön kohdalla pitää tulosten yleistettävyyttä vähentävänä tekijänä. Jos toimintaan halutaan mukaan erityisesti niitä, jotka eivät ole millään tavoin seurakunnan toiminnassa mukana, niin heidän kuulemisensa olisi ensiarvoisen tärkeää. Sekä uudet että ennestään isotoiminnassa mukana olevat nuoret voivat olla muita nuoria innokkaampia esimerkiksi laulamaan ja leikkimään yhteisleikkejä, mikä on hyvä huomioida viikkotoimintaa kehitettäessä.

Toisaalta uudet isokset olivat aineiston keruun kohderyhmänä hyvä valinta. Uusilla isosilla on takanaan rippikoulu, jonka aikana he ovat päässeet tutustumaan seurakunnan nuorten toimintaan. Heillä on jo siis muodostunut jonkinlainen käsitys viikkotoiminnasta, mutta toimintaa aloittelevina heillä tämä käsitys on vielä joustava. Tältä pohjalta he pystyvät helpommin esittämään kehittämisideoita mitä sellaiset nuoret, joilla ei ole minkäänlaista käsitystä toiminnasta. Lisäksi tietoa saatiin kerättyä suurelta joukolta, lähes 50 nuorelta, mitä voidaan pitää suurena määränä. Parhaimmassa tapauksessa aineistoa olisi kerätty sekä seurakunta-aktiiveilta että toiminnan ulkopuolella olevilta nuorilta.

5 KEHITTÄMIS- JA TOIMINTASUUNNITELMA

Tämän kehittämistyön tuotoksena syntyi Iisalmen seurakunnan nuorisotyölle PDF-muotoon tehty ”Kehittämistoimia ja ideoita nuorten viikkotoimintaan” -niminen kehittämis- ja toimintasuunnitelma, jonka avulla nuorisotyönohjaajat voivat yhdessä nuorten kanssa alkaa kehittää nuorten viikkotoimintaa. Suunnitelman tärkeintä antia ovat nuorten viikkotoiminnan kehittämiselle asetettu tavoitetilä ja tavoitteet, kehittämiskohdeet sekä konkreettiset kehittämistoimet ja -ideat, joita hyödyntämällä pyritään parantamaan viikkotoimintaa tavoitteiden mukaiseksi.

5.1 Tuotoksen sisältö

Kehittämis- ja toimintasuunnitelma alkaa kehittämistyön taustan kartoituksella. Tuotoksen alussa selitetään lyhyesti nykyisen yläkouluikäisille ja siitä vanhemmille suunnatun viikkotoiminnan sisältö. Tämän jälkeen kerrotaan syitä kehittämistarpeelle sekä siitä, miten kehittämistyö lähti käyntiin opinnäytetyön ja sen tuotoksena syntyvän kehittämis- ja toimintasuunnitelman kautta.

Tavoitetilan ja tavoitteiden muotoilussa huomioitiin kehittämispajoissa syntyneissä aineistoissa esille tulleet ajatukset sekä nuorisotyönohjaajien mielipiteet ja pohdinnat. Lisäksi niiden muotoilussa huomioitiin hieman myös Suomen ev.lut. kirkon Nuoret

seurakuntalaisina -kehittämisasiakirjaa, jolla halutaan kannustaa ennen kaikkea kirkon nuorisotyössä toimivia tarkastelemaan kirkon kasvatus- ja eritoten nuorisotyötä ja sen haasteita sekä tarttumalla näihin haasteisiin kehittämällä toimintaa (Kirkkohallitus 2012, 4–6).

Tavoitetila ja tavoitteet muotoiltiin kolmen lauseen muotoon, joista jokainen tuo eri näkökulman viikkotoiminnan kehittämiseen. Lausemuotoon laitettut tavoitteet muodostavat yhdessä nuorten viikkotoiminnan tavoitetilan. Kutakin tavoitetta avataan tarkemmin kehittämis- ja toimintasuunnitelmassa. Lyhyesti sanottuna nuorten viikkotoiminnan tavoitetilana siis on, että nuorten viikkotoiminta

- 1) olisi nuorille mielekästä ja heidän itsensä näköistä
- 2) aktivoisi heitä itsenäisiksi toimijoiksi, toisin sanoen edistäisi nuorten osallisuutta
- 3) vahvistaisi nuorten seurakuntayhteyttä

Näiden jälkeen kehittämis- ja toimintasuunnitelmassa kerrotaan kehittämiskohteista, jotka nousivat esille nuorten kehittämispajoissa ja niissä syntyneissä aineistoissa. Yhdessä tavoitteiden kanssa ne antavat selkeän ja konkreettisen suunnan viikkotoiminnan kehittämiselle. Tarkoituksena on tuoda esille, mistä viikkotoiminnan kehittäminen on hyvä ensimmäisenä aloittaa, jotta päästään lähemmäksi kehittämistyölle asetettuja tavoitteita.

Kehittämiskohteiden esittelyn jälkeen annetaan konkreettisia kehittämistoimia ja -ideoita, joita voi hyödyntää joko sellaisenaan tai sitten niitä voi vielä muokata tai jatkokehittää. Näiden pohjana ovat kehittämispajoissa tuotetut aineisto ja nuorisotyönohjaajien ajatukset. Kehittämistoimet ja -ideat on jaettu kolmeen eri aihealueeseen: nykyisten tapahtumien kehittäminen, ideoita uusista tapahtumista ja toimintamuodoista sekä muut kehittämisideat ja -toimet.

Ensimmäisessä keskitytään nykyisessä viikkotoiminnassa järjestettävien tapahtumien kehittämiseen. Esimerkiksi avoimien ovien aukioloajat kannattaa muuttaa niin, että tapahtuma alkaisi viideltä ja päättyisi kahdeksalta. Tuloksissa tuli esille tyytymättömyys nykyisiä aukioloaikoja (klo 14–17) kohtaan ja nuoret toivoivat aukioloaikojen

muuttamista niin, että tapahtumat sijoittuisivat iltaan. Tässä osiossa esitellään myös kehittämistoimia ja -ideoita Varttikirkon kehittämiseen, joka aineiston ja tulosten perusteella on yksi tärkeimmistä kehitettävistä kohteista. Kerran kuukaudessa järjestettävien teemailtojen sisältöideoissa on hyödynnetty Unelmien ilta -ryhmätehtävissä esille tulleita toimintaideoita.

Toisessa taas esitetään ideoita siitä, millaisia muita tapahtumia nuorten toiminnassa voisi järjestää. Kehittämispajojen aineistojen perusteella kehittämis- ja toimintasuunnitelmaan sisällytettiin kaksi eri tapahtumaideaa, joista toinen on niin kutsuttu Yötön yö- tai Kellarin yö -tapahtuma ja toinen on Isosten ilta. Yötön yö -tapahtuman ideana siis on, että Kellarin ovet ovat avoinna illalla kuudesta kahteentoista, ja tuohon aikaan jaksoon sisältyisi niin vapaata ohjelmaa kuin myös yhdessä tekemistä kuten leipomista, leikkejä ja elokuvan katsomista sekä hartaus. Tulosten hyödyntäminen näkyy tämän tapahtuman kohdalla eritoten tapahtuman kellonajoissa ja kestossa sekä illan sisällössä. Isosten ilta on isoskoulutusta tukeva toimintamuoto, jonka voi joko pitää isosille täysin vapaaehtoisena tai sen voi sisällyttää osaksi isoskoulutusta. Kyseisten iltojen tavoitteena on isosten ryhmäytymisen ja yhteishengen parantaminen sekä isosena kasvaminen ja kehittyminen. Isosten illoissa on rentoa yhdessä tekemistä, kuten esimerkiksi pelejä ja leikkejä, jotka samalla tukisivat nuorten ohjaustaitoja, heittäytymiskykyä ja ylipäättään kasvua isosiksi. Lisäksi illoissa on vaihtuvat teemat, jotka tulevat isoskoulutuksen ja ylipäättään kirkon nuorisotyön tavoitteista. Isosten illat toimivat hyvänä viikonloppukoulutusleirien kertauksena ja samalla aktivoivat ja sitouttavat vahvemmin mukaan toimintaan.

Kolmannessa keskitytään tiedottamiseen ja nuorten vaikuttamistoimintaan suunnattuihin kehittämistoimiin ja -ideoihin eli muihin, ei niin suorasti viikkotoimintaan liittyviin kehittämiskohteisiin. Nämä kaksi teemaa valikoituivat, koska nuorisotyönohjaajat kokivat toiminnan ulkopuolella olevien nuorten tavoittamisen ja tiedottamisen haastavaksi ja tulosten perusteella nuoret kaipasivat lisää tietoa sekä eri vaihtoehtoja vaikuttamiseen. Tiedottamisessa kannattaa panostaa sosiaalisen median kanaviin ja niiden monipuoliseen käyttöön. Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien kehittämisessä kannattaa kiinnittää huomiota vaikuttamiskanavien monipuolisuuteen ja niistä tiedottamiseen.

Tuotoksen lopussa annetaan konkreettisia vinkkejä kehittämistyön toteutuksen ja onnistumisen seurantaan ja arviointiin. Kyseisessä luvussa hyödynnetään Timo Toikon ja Teemu Rantasen Tutkimuksellinen kehittämistoiminta -teosta, jossa kerrotaan neljästä eri dokumentaatiotyypistä ja niiden sisällöistä sekä niiden käytöstä kehittämistyön seurannassa ja arvioinnissa. Kehittämisen- ja toimintasuunnitelman lopusta löytyy lähteet ja liitteet. Liitteistä löytyy muun muassa puhtaaksi kirjoitetut Unelmien ilta -ryhmätehtävät, joista työntekijät ja nuoret voivat katsoa ideoita tapahtumien sisältöihin.

5.2 Tuotoksen sovellettavuus

Kehittämisen- ja toimintasuunnitelmaa pystyy käyttämään hyödyksi pitemmälläkin aikavälillä, sillä siihen muotoillut tavoitteet ovat yleisluonteisia. Kolmen tavoitteen yhteyteen laitettuja tarkempia ja yksityiskohtaisia tavoitteita pystyy päivittämään tarpeen tullen. Vuosittain tai parin vuoden välein on muutenkin tarpeellista päivittää tavoitetila ja tavoitteet sekä kartoittaa sen hetkiset kehittämiskohteet, sillä nuorisotyön kentällä kerkeää tapahtua paljon muutoksia vuosien kuluessa.

Kehittämistyön toteutukselle ei ole laitettu erillisiä toteutusvuosia, mikä lisää kehittämistoimien toteuttamisen joustavuutta ja siten myös itse tuotoksen sovellettavuutta. Tuotoksessa puhutaan yleisesti kehittämisideoista – tällä sanavalinnalla on haluttu painottaa sitä, että kehittäminen- ja toimintasuunnitelma antaa työntekijöille ja nuorille mahdollisuuden kehittämistoimien muokkaamiseen ja jatkokehittämiseen sekä niiden joustavaan toteuttamiseen.

Kehittäminen- ja toimintasuunnitelmasta hyötyy ennen kaikkea Iisalmen seurakunnan nuorisotyö, sillä tuotos on suunnattu juuri kyseisen tahon tarjoaman viikkotoiminnan kehittämiseen. Kuitenkin muutkin nuorisotyötä tekevät tahot ja työntekijät voivat saada suunnitelmasta ajatuksia ja ideoita niin nuorten vapaa-ajan toiminnan kuin myös tällä hetkellä hyvin ajankohtaisen osallisuus- ja vaikuttamistoiminnan kehittämiseen. Opinnäytetyön ja sen tuotoksen keskeiset teemat ovat sellaisia, jotka koskettavat kaikkia nuorisoalalla työskenteleviä toimijoita.

6 LOPUKSI

lisalmen seurakunnan nuorisotyön työntekijät ovat niin tämän opinnäytetyön tilaamisella kuin myös muulla toiminnallaan tuoneet esille kehittämissuuntatuneisuutensa sekä sen, miten he haluavat kehittämis- ja muissa toimitissaan huomioida ennen kaikkea nuoret. Tämä osoittaa, kuinka nuorisotyön tiimi haluaa panostaa työhönsä huomioiden samalla nuorisotyön kasvatukselliset tavoitteet ja nuorten tarpeet. Niin opinnäytetyö kuin sen tuotoksena syntynyt kehittämis- ja toimintasuunnitelma edistävät tämän kehittämis- ja nuorilähtöisen työskentelymuodon jatkumista, ja antavat uusia näkökulmia ja ideoita lisalmen seurakunnan nuorisotyöhön.

Edellisessä luvussa todettiin, että vaikka opinnäytetyö on ensisijaisesti suunnattu lisalmen seurakunnan nuorisotyölle, voivat kuitenkin muutkin nuorisoalan toimijat, ammattilaiset ja opiskelijat saada tästä työstä ajatuksia ja ideoita niin nuorten vapaaajan toiminnan kuin osallisuus- ja vaikuttamistoiminnan kehittämiseen. Ympäri Suomea eri nuorisotyön toimijat pohtivat tällä hetkellä nuorten osallisuuden edistämistä ja erilaisten kuulemis- ja osallistumiskanavien kehittämistä. Tämä opinnäytetyö vastaa tähän ajankohtaiseen teemaan antamalla käytännön tasolla toteutettavan, yhteisöllisen kehittämisen näkökulman.

Vaikka tämä opinnäytetyöprosessi on saatu päätökseen, ei toiminnan kehittäminen lopu siihen vaan oikeastaan voimistuu. Opinnäytetyön tulosten jalkauttaminen käytännön tasolle ja kehittämis- ja toimintasuunnitelman käyttöön ottaminen ovat nyt ennen kaikkea nuorisotyön työntekijöiden, mutta myös toiminnassa mukana olevien ja siihen mukaan tulevien nuorten vastuulla. Tämän työn todellinen hyöty alkaa näkyä kunnolla silloin, kun opinnäytetyö ja sen tuotos otetaan käyttöön (Silfverberg 2007, 23). Näidenkin kehittämistoimien jälkeen kehittämistyötä kannattaa jatkaa ja laajentaa. Jatkoa ajatellen on tärkeää kerätä viikkotoimintaan liittyviä ajatuksia ja ideoita myös toiminnan ulkopuolella olevilta nuorilta, jotta myös he voivat löytää paikan seurakunnan toiminnassa. Tärkeää on saada tietoa eri-ikäisiltä nuorilta, kuten esimerkiksi 10–14 -vuotiailta, jota vuoden 2009 vapaa-aikatutkimuksessa pidetään mahdollisena, niin kutsuttuna väliinputoajaryhmänä (Myllyniemi 2009, 38). Varhaisnuorten

lisäksi tietoa kannattaa kerätä myös nuorilta aikuisilta, joiden tavoittaminen on ollut Suomen ev.lut. kirkolle haastavaa (Kirkkohallitus 2012, 48–49).

Opinnäytetyöprosessin aikana tietoni nuorten osallisuus- ja vaikuttamistoiminnasta syventyivät sekä kyseisen toiminnan ajankohtaisuus, tärkeys ja merkitys kirkastuivat. Lisäksi sain tärkeitä käytännön kokemuksia siitä, millaisia mahdollisuuksia ja haasteita osallistavaan ja yhteisölliseen kehittämistyöhön liittyy. Eri osapuolten sitouttaminen ja heidän sitoutuneisuutensa kehittämistoimintaan ovat tärkeitä, jotta kehittämistyölle asetettuihin tavoitteisiin päästäisiin ja työstä tulisi siten mahdollisimman hyödyllinen. Toivon tässä kehittämistyössä mukana olleiden oppineen myös tästä prosessista jotain ja saaneen sen aikana erilaisia tietoja ja taitoja, joita he voivat hyödyntää jatkossakin erilaisissa kehittämistöissä.

LÄHTEET

- Gretschel, Anu 2002. Kunnallisen nuorten osallisuusympäristön perustaminen. Teoksessa Anu Gretschel (toim.) 2002. Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Artikkeleita osallisuudesta. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu ja Suomen Kuntaliitto. 49.
- Gretschel, Anu 2007. Nuori – ei asiakkaaksi, vaan vaikuttamaan nuorisotyön keinoin. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell 2008 (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76. Helsinki: Hakapaino Oy. 245.
- Grönholm, Pauliina 2014. Nuorisotyö menee kännykkäsovelluksiin – Facebook ei enää tavoita nuoria. Viitattu 16.10.2014.
<http://www.hs.fi/kotimaa/a1413261150017>.
- Horelli, Liisa & Haikkola, Lotta & Sotkasiira, Tiina 2007. Osallistuminen nuorisotyön lähestymistapana. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76. Helsinki: Hakapaino Oy. 217.
- Horelli, Liisa & Sotkasiira, Tiina & Haikkola, Lotta 2004. Nuoret uuden osallistumiskulttuurin tienraivaajina. Teoksessa Kari Paakkunainen (toim.) Nuorten ääni ja kunnantalon heikko kaiku. Nuoret kunnallisessa demokratiassa ja paikallisissa vaikuttajaryhmissä. Opetusministeriö, Suomen kuntaliitto, Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura ja Nuorisosiain neuvottelukunta. Helsinki: Edita. 142.
- Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2008. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Hyry, Sylvia 2013. Internetin käyttö kunnallisessa nuorisotyössä. Loppuraportti. Verke. Viitattu 29.10.2014.
https://docs.google.com/a/verke.org/file/d/0B7LSQu0Vv3_UTGxqTIBWVVg5Rzg/edit?pli=1.
- Iisalmen seurakunta 2014a. Iisalmen rovastikunta. Viitattu 28.8.2014.
<http://www.iisalmenseurakunta.fi/00010134-iisalmen-rovastikunta>.
- Iisalmen seurakunta 2014b. Tervetuloa nuorisotyön sivuille! Viitattu 31.8.2014.
<http://www.iisalmenseurakunta.fi/nuoret>.
- Iisalmen seurakunta 2014c. Erityisnuorisotyö. Viitattu 31.8.2014.
<http://www.iisalmenseurakunta.fi/00010207-erityisnuorisotyö>.
- Iisalmen seurakunnan nuorisotyö 2014. Syyskausi 2014. Esite.
- Karjalainen, Jukka-Mikko & Luodeslampi, Juha 2005. Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy. 121.
- Kiilakoski, Tomi 2014. The role of social media in youth participation. Teoksessa Anu Gretschel & Tiina-Maria Levamo & Tomi Kiilakoski & Sofia Laine,

Niina Mäntylä & Geoffrey Pleyers & Harri Raisio. Youth Participation Good Practices in Different Forms of Regional and Local Democracy. Finnish Youth Research Network and Finnish Youth Research Society, Internet publications 69. 51. Viitattu 22.11.2014.

http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/youthparticipation_goodpractices.pdf.

Kirkkohallitus 2007. Läsnäolon kirkko. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon erityisnuorisotyön missio, visio ja strategia 2015. Suomen ev.lut. kirkon keskushallinto. Sarja C 2007:3.

Kirkkohallitus 2012. Nuoret seurakuntalaisina. Kehittämisasiakirja. Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:6. Helsinki: Pekan Offset.

Krogerus, Satu 2014. Iisalmen seurakunta. Sähköpostikeskustelu. 8.9.2014.

Laaksonen, Salla-Maaria & Matikainen, Janne 2013. Tutkimuskohteena vuorovaikutus ja keskustelu verkossa.

Teoksessa Salla-Maaria Laaksonen & Janne Matikainen & Minttu Tikka (toim.) Oteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät. Tampere: Vastapaino Oy. 199.

Launonen, Pekka 2007. Kirkon nuorisotyö - hengellisen, pedagogisen ja sosiaalisen kolmiyhteys.

Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76. Helsinki: Hakapaino Oy. 78, 83, 88.

Lähdevuori, Jari & Tuominen, Elli 2013. Some-markkinoinnin trendit 2014. 24 johtavan kotimaisen asiantuntijan näkemys. Kurio Oy.

Maukonen, Jarkko 2005. Musiikki nuorisotyössä.

Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy. 156.

Myllyniemi, Sami 2009. Aika vapaalla. Nuorten vapaa-aikatutkimus 2009. Opetusministeriö, Nuorisotutkimusverkosto ja Nuorisiasiain neuvottelukunta. Helsinki: Yliopistopaino Oy.

Myllyniemi, Sami 2013. Vaikuttava osa. Nuorisobarometri 2013. Opetus- ja kulttuuriministeriö, Nuorisiasiain neuvottelukunta ja Nuorisotutkimusverkosto. Helsinki:

Hakapaino Oy. Viitattu 22.11.2014. https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2014/02/Nuorisobarometri_2013_lowres1.pdf.

Nivala, Mauno 2005. Nuorisodiakonia ja kirkon erityisnuorisotyö.

Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy. 139, 142, 144.

Nuorisolaki. 27.1.2006/72. Viitattu 28.8.2014.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>.

Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2010. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: WSOYPro Oy.

Riekkinen, Wille 2008. Kristillisen kasvatuksen lähtökohdista.

Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten Keskus/LK-kirjat. 91.

- Rouvinen-Wilenius, Päivi 2014. Kohti osallisuutta – mikä estää, mikä mahdollistaa. Teoksessa Tarja Jämsén & Anne Pyykkönen (toim.) *oSallisuuden jäljillä*. Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistys ry. 51.
- Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006. KvaliMOTV. Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkajulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 17.11.2014. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus>.
- Silfverberg, Paul 2007. Ideasta projektiksi. Projektinvetäjän käsikirja. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Sulopuisto, Olli 2014. Facebook menettää otettaan teineistä. Viitattu 13.10.2014. <http://www.hs.fi/kotimaa/a1389734844358>.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012. Meidän kirkko. Kasvamme yhdessä. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kasvatuksen linjaus 2015. Esite. Viitattu 29.8.2014. [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/494A1A4DD58D4D9CC2257976003D8743/\\$FILE/kasvatus_strategia.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/494A1A4DD58D4D9CC2257976003D8743/$FILE/kasvatus_strategia.pdf).
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2014a. Rippikoulun suosio säilyy. Viitattu 30.8.2014. <http://evl.fi/EVLUutiset.nsf/0/4A043F64BCED1C45C2257CA1002A5437?opendocument&lang=Fi>.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2014b. LAVA. Lapsivaikutusten arviointi. Esite. Viitattu 22.11.2014. [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/89A630F75C56617FC2257C5A00489E6D/\\$FILE/LAVA-esite-final.PDF](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/89A630F75C56617FC2257C5A00489E6D/$FILE/LAVA-esite-final.PDF).
- Särkelä-Kukko, Mona 2014. Osallisuuden eriarvoisuus ja eriarvoistuminen. Teoksessa Tarja Jämsén & Anne Pyykkönen (toim.) *oSallisuuden jäljillä*. Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistys ry. 34–36.
- Toikko, Timo & Rantanen, Teemu 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy.
- Tuomi, Jouni & Sarajarvi, Anneli 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Tuominen, Hans 2005. Elän ja hengitän – nuoren spiritualiteetti. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) *Nuorisotyön käsikirja*. Helsinki: Kirjapaja Oy. 40.
- Yeung, Anne Birgitta 2002. Nuorten osallisuus vapaaehtoistoiminnassa ja seurakunnassa. Teoksessa Anu Gretschel (toim.) *Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina*. Artikkeleita osallisuudesta. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu ja Suomen Kuntaliitto. 77, 84–86.
- Ylä-Savon seurakuntayhtymä 2013. Jäsenseurakunnat. Viitattu 28.8.2014. <https://www.ylasavonseurakunnat.fi/364-jasenseurakunnat>.
- Ylä-Savon seurakuntayhtymä 2014. Iisalmen seurakunta. Viitattu 30.8.2014. <https://www.ylasavonseurakunnat.fi/190-iisalmen-seurakunta>.

LIITTEET

Liite 1: Unelmien ilta -kaavake

Unelmien ilta

Tapahtuman/illan nimi:	Paikka:	Aika:
Sisältö:		
Lisätietoa:		
Tekijät:		

Liite 2: Post-it-lappu -työskentelyn aineisto

1. kysymys: Mihin viikkotoimintaan olet osallistunut?

- "Kellari, varttikirkko, seurakunnan kerhot"
- "Varttikirkko, Kellarin avoimet ovet"
- "Varttikirkko, Kellarilla avoimet ovet"
- "Kaikki on käynyt Kellarilla, varttikirkko"
- "Varttikirkko, Kellarin avoimet ovet"
- "Kellarin avoimet ovet"
- "Kellari: avoimet ovet, varttikirkko"
- "Avoimet ovet, varttikirkko"
- "Ohjannut kerhoa, avoimet ovet, ISKO * (?)"

* ISKO = isoskoulutus

2. kysymys: Millaiseen viikkotoimintaan on ollut kiva osallistua? Miksi?

- "Vapaa toiminta, pelit, kaverit, kahvi ja tee"
- "Kellarin, koska siellä on vapaata toimintaa"
- "Avoimissa ovissa oli kivaa kun sai pelata ja olla kavereiden kanssa vapaasti"
- "Ruoka, seura, voi pelata erilaisia pelejä"
- "Kellari oli kiva, koska sai olla vapaasti ja näki kavereita"
- "Bilis, pöytätennis, lautapelit, Alias"
- "Avoimet ovet, koska ilmainen ruoka"
- "Toiminnalliseen, ei ole tylsää"
- "Avoimet ovet koska saa itse valita mitä tekee. Kerhon ohjaus."

➤ *Tämän kysymyksen kohdalla käydyssä, yhteisessä keskustelussa esille tulleet asiat (kirjattiin ylös fläppitaululle):*

- *Pelit*
- *Vapaa toiminta, on tekemistä*

**3. kysymys: Millaiseen viikkotoimintaan ei ole ollut niin kiva osallistua?
Miksi?**

- ”Varttikirkko oli tylsä + kukaan ei osallistunut kunnolla”
- ”Varttikirkko, koska se kesti yli vartin”
- ”Varttikirkkoon koska kirkko on aina tylsää :/”
- ”Ruoka loppuu, (yksi henkilö) ei saanu kahvia”
- ”Ei mitään negatiivista”
- ”Vois olla myöhempään auki”
- ”VARTTIKIRKKO tylsä, kesti enemmän kuin vartin”
- ”Yksitoikkoiseen, on tylsää”
- ”En ole osallistunut mihinkään mistä en olisi tykännyt”

➤ *Tämän kysymyksen kohdalla käydyssä, yhteisessä keskustelussa esille tulleet asiat (kirjattiin ylös fläppitaululle):*

- *Varttikirkkoon lisää toiminnallisuutta, ja nuoret mukaan tekemään*
- *Ei pelkkää kuuntelua ja istumista (varttikirkot)*
- *Kellari voisi olla myöhempään auki*
- *Tylsää (varttikirkossa): opetuspainotteinen → pitää kuunnella ja istua*
- *Varttikirkko voisi olla kevyempi*
- *Enemmän puhetta, vähemmän laulua (varttikirkko)*
- *Kellari voisi olla pitempään auki*

Liite 3: Facebook-keskustelut

ENSIMMÄINEN KESKUSTELUALUE: NUORTEN VIIKKOTOIMINNASTA TIEDOTTAMINEN

Lue ensin ohjeet ja sen jälkeen kysymykset huolellisesti läpi, ennen kuin aloitat keskustelun.

Merkitse alkuun numerolla, mitä kysymystä kommentoit: jos kommentoit esimerkiksi ensimmäistä kysymystä, laita "1." ja kirjoita sen perään vastauksesi. Jos osallistut keskusteluun parin kanssa (parityö), merkitkää vastauksen perään kummankin nimet.

Pohtikaa yhdessä seuraavia kysymyksiä:

1. Mistä olet saanut tietoa nuorten toiminnasta?
2. Oletko saanut tarpeeksi tietoa toiminnasta?
3. Millä tavoin haluaisit saada tietoa seurakunnan nuorten toiminnasta? Pitäisikö seurakunnan nuorisotyön käyttää muita kanavia nuorten toiminnasta tiedottamiseen? Mitä kanavia?
4. Iisalmen seurakunnan nuorisotyön Facebook-profiili tullaan uudistamaan Facebook-sivuksi. Millaista tietoa toivot sieltä saavan? Mitä muuta sivulla voitaisiin julkaista?

KESKUSTELUKETJU 1:

Tyttö 1: 1 netistä, lehestä ja kaikista lapuista mitä tulee postissa!

Tyttö 2: 2. On saatu riittävästi

Tyttö 3: 1. Netti lentolehtiset yms 2. Ja on saatu riittävästi

Ohjaaja: Hyvä, täälläkin on keskustelut käynnistyneet! Vielä odotellaan muita ryhmäläisiä mukaan 😊.

Tyttö 4: 1. netistä ja lapuista koulun seinillä

Tyttö 1: Tietoa seurakunnan nuorten toiminnasta olisi varmaankin parasta saada netistä , koska lappusia ja lippusia ei lue kukaan.

Tyttö 2: 3. Nykysellään on ihan hyvä – Tyttö 5 ja Tyttö 2

Tyttö 3: Ja kaikki on netissä

Tyttö 6: 1. netistä, esitteistä 2. kyllä

Tyttö 7: 1. netistä 2. kyllä 3. netistä ja postista 4. infoa tapahtumista – Tyttö 8 ja tyttö 7

Poika 1: 3. Seurakunnan voisi jatkaa samalla linjalla

Poika 1: 1. Netistä

Poika 1: 2. Kyllä

Ohjaaja: Neljanteen kysymykseen ei ole vielä vastannut kuin yksi pari, vastatkaahan myös loput ryhmäläiset niin saadaan lisää näkökulmia. Kiitos! ☺

Poika 1: 4. Videoita ja naurua

Ohjaaja: Poika 1: Kysyn vielä muutaman tarkentavan kysymyksen liittyen neljannen kysymyksen vastaukseen: pitäisikö FB-sivulla julkaista siis humoristisempaa staffia (kun laitoit "naurua")? Millaisia videoita sivulla voisi julkaista (musiikkivideoita vai jotain muuta, mitä?)? ☺ Mitä mieltä muut ryhmäläiset ovat tästä Poika 1:n ideasta? ☺

Ohjaaja: Vastausten perusteella netillä on suuri merkitys tiedottamisessa. Pitäisikö seurakunnan kiinnittää enemmän huomiota nimenomaan tiedottamiseen netissä - pitäisikö esimerkiksi Facebookissa jakaa mainoskuvia, tai pitäisikö seurakunnan nuorisotyön käyttää muita netissä olevia kanavia (esim. Twitter, blogi, Instagram)? Mitä mieltä olette? Olkoon tämä vaikka kysymys numero 5, eli laittakaa vastauksenne eteen numero 5 ja siihen perään kommenttinne. ☺

Tyttö 3: 4. Ei puhuttais tai ilmotettais asioista niin virallisesti eikä viilattais pilkkua

Poika 1: 4. Tarkennus joo hauskoja videoita

Poika 1: 5. Ei tarvi kuin facebookissa

Ohjaaja: Tyttö 3, olisiko heittää jotain konkreettista esimerkkiä/esimerkkejä siitä, millä tavalla asioista olisi hyvä kertoa? Jos esimerkiksi FB-sivulla mainostetaan jotain tapahtumaa, niin millainen mainoksen olisi hyvä olla? Ja vielä kysyn tarkentavana kysymyksenä, että mitä tarkoitat pilkun viilauksella tässä kohtaa? ☺

Tyttö 3: Eli yksinkertaistettuna tämä en Facebook ei lakikirja

KESKUSTELUKETJU 2:

Tyttö 19: 1. Kavereilta, lisälmen seurakunnan nettisivuilta. Tosi vaikeasti. 2. Olen 3. Esin. Facesta. Tai koulun ilmoitustaululta. 4. Tietoa tapahtumista ja kerhoista. Retkistä yms. Rippikoululaisia helpottaa jos varttikirkkojen aikataulutki näkyis siellä selkeesti.

Tyttö 20: 1. seurakunnan nettisivuilta ja facebookista 2. olen 3. Facebookista löytyy hyvin ja nettisivuilta. Se riittää hyvin ☺ 4. Tietoa kaikesta oleellisesta ja kerhoista ja leireistä!

Tyttö 21: 1. Seurakunnan ilmoituksista 2. olen 3. ei tarvitse 4. kaiken näköistä tietoa – Tyttö 22 ja tyttö 21

Poika 6: 1. Nettisivut ja facebook. 2. Olen 3. Sähköposti ja facebook riittää. 4. Tietoa kerhoista ja koulutuksista.

Ohjaaja: Neljanteen kyssään: Mitä muuta toiminnasta tiedottamisen lisäksi FB-sivulla olisi hyvä julkaista? ☺

Tyttö 19: Kuvia (Poika 6 tykkää tästä)

Ohjaaja: Tyttö 19: Millaisia kuvia, olisiko antaa esimerkkejä? Kuulostaa kivalta idealta ☺.

Ohjaaja: Jos muutkin ryhmäläiset vastaisivat tuohon lisäkysymykseen (mitä muuta toiminnasta tiedottamisen lisäksi FB-sivulla olisi hyvä julkaista?) niin olisi oikein kiva juttu! ☺

Poika 6: Julisteita kuolun seinälle

Ohjaaja: Poika 6: Mihin kyssään vastauksesi on? ☺

Poika 6: Neljänteen kyssään: Mitä muuta toiminnasta tiedottamisen lisäksi FB-sivulla olisi hyvä julkaista? ☺

Ohjaaja: Poika 6: Okei, ai että FB-sivulla olisi hyvä olla julisteita koulun seinällä? Vai tarkoittiko, että FB-sivulla voisi olla mainoksia tapahtumista samaan tapaan kuin koulun seinällä? Tarkennatko vielä, mitä tarkoitat? ☺

Tyttö 20: jooo kaikkee kuvia leireiltä/iskosta/kerhoista ja muualta(:?

Ohjaaja: Tyttö 21 ja 22, kertokaahan tekin kans, että mitä muuta toiminnasta tiedottamisen lisäksi tulevalla FB-sivulla olisi hyvä julkaista? ☺

Tyttö 21: No ne ois nyt tossa mitä näit kuvia ym.

TOINEN KESKUSTELU: NUORISOTILA KELLARIN KEHITTÄMINEN JA MUIDEN TILOJEN HYÖDYNTÄMINEN

Lue ensin ohjeet ja sen jälkeen kysymykset huolellisesti läpi, ennen kuin aloitat keskustelun.

Merkitse alkuun numerolla, mitä kysymystä kommentoit: jos kommentoit esimerkiksi ensimmäistä kysymystä, laita "1." ja kirjoita sen perään vastauksesi. Jos osallistut keskusteluun parin kanssa (parityö), merkitkää vastauksen perään kummankin nimet.

Pohtikaa yhdessä seuraavia kysymyksiä:

1. Mitkä asiat tekevät Kellarista viihtyisän?
2. Miten Kellaria tulisi kehittää, että se olisi vielä viihtyisämpi?
3. Ovatko Kellarin nykyiset aukioloajat hyvät vai kaipaisivatko ne muutosta? Miksi?
4. Missä muissa tiloissa kuin Kellarissa nuorten viikkotoimintaa kannattaisi järjestää? Miksi?

KESKUSTELUKETJU 1:

Tyttö 9: 1. pingis-ja biljardipöydät ja sohvat

Tyttö 10: 2. enemmän ja pehmeempi sohvia

Tyttö 9: 2.ikkunat ja lisää sohvia

Tyttö 11: 1. Sitte myös viihtyisän tekee se kun siellä on niin paljon kaikkea tekemistä

Poika 2: Aukioloajat voisi olla pitempään

Poika 2: Ja numero oli 3

Tyttö 11: 3. Kellari voisi olla auki illallakin

Ohjaaja: Hyvä, täällä on tullut jo useampia kommentteja! Kiinnostaa tietää, mitä tämä ”kaikkea tekemistä” sisältää? Mikä tekeminen on erityisen kivaa?

Tyttö 10: 4.kellari on ihan hyvä paikka

Tyttö 10: Kavereiden kanssa oleminen tohon minnan kommentti kysymykseen

Ohjaaja: Täällä on tullut esille myös, että Kellari voisi olla auki myös iltaisin. Monesta moneen olisi hyvä, ja miksi? 😊

Tyttö 11: Kellari voisi olla perjantaisin auki 17–21... -Tyttö 12, tyttö 11, tyttö 13

Poika 2: 1 Ikkunat ois kivat koska muuten niin pimeää

Poika 2: Eiku toi oli 3

Poika 2: 2

Poika 2: Ja totaa 1 pingis ja piljardipöytä

Tyttö 10: 1. sohvat

Poika 2: 4 Kirkossa

Ohjaaja: Poika 2: Toit esille uuden idean, että toimintaa voisi järjestää myös kirkossa. Millaista toimintaa kirkossa voisi järjestää? Varttikirkkoja vai jotain

muuta, mitä? ☺ Mitä mieltä muut ryhmäläiset olette tästä ideasta? Kertokaahan mielipiteenne ☺.

KESKUSTELUKETJU 2:

Tyttö 23: 1. Mukavat sohvut <3 (Tyttö 24 tykkää tästä)

Poika 7: 1.Biljardipöytä

Tyttö 24: 1. ruoka, sohvia, nojatuoleja 2. iso sohva missä vois maata 3. ihan hyvät 4. nuokkarilla, hyvät tilat

Tyttö 25: 2. Nuorten lehtiä (esim. Demi) 3. Ne ovat hyviä (Tyttö 24 tykkää tästä)

Tyttö 26: 1.ruoka ja sohva 2. Lehtiä ja löhösohva 3. Hyvät on 4.ei muualla
T.Tyttö 27 ja tyttö 26

Tyttö 23: 4. Nuokkarilla

Poika 7: 2.Latureita puhelimiin

Poika 7: 3.On hyvät 4.vaikka kouluilla

Ohjaaja: Tyttö 23, Poika 7, Tyttö 26 ja Tyttö 24: tarkennan neljättä kysymystä vielä, että missä muissa _seurakunnan_ tiloissa nuorten viikkotoimintaa voisi järjestää (esim. Rantala, Olkkari, kirkot jne.)? Kommentoikaa sunnuntain aikana! ☺

Poika 7: 4.ei muualla kuin kellarissa

KOLMAS KESKUSTELU: VARTTIKIRKON JA VIIKKOTOIMINNAN MUUN HARTAUSELÄMÄN KEHITTÄMINEN

Lue ensin ohjeet ja sen jälkeen kysymykset huolellisesti läpi, ennen kuin aloitat keskustelun.

Merkitse alkuun numerolla, mitä kysymystä kommentoit: jos kommentoit esimerkiksi ensimmäistä kysymystä, laita "1." ja kirjoita sen perään vastauksesi. Jos osallistut keskusteluun parin kanssa (parityö), merkitkää vastauksen perään kummankin nimet.

Pohtikaa yhdessä seuraavia kysymyksiä:

1. Oletko osallistunut varttikirkkoihin? Millaisiksi koit ne?
2. Pitäisikö varttikirkkoja muuttaa jotenkin? Miksi? Miten?
3. Missä paikassa/tilassa varttikirkkoja kannattaisi mielestäsi järjestää? Miksi?
4. Miten ja millaista muuta hartauselämää viikkotoiminnassa pitäisi olla?

KESKUSTELUKETJU 1:

Poika 3: 1. olen osallistunut ja ihan asiallinen paikka oli 2. ei ainakaan minun mielestäni. 4. Olkkarilla tai kellarilla, koska ne ovat tuttuja paikkoja 5. No alku tai loppu hartaudet

Tyttö 14: 1. Juu ja ihan mukavaa oli 2. Ei tarvitse muuttaa ☺ 4. olkkari 👍 ja koska se on tuttu paikka 5. emt

Ohjaaja: Hyvä, täälläkin on aloitettu! Odotellaan vielä myös muiden ryhmäläisten vastauksia ☺. Mitkä asiat ovat tehneet varttikirkoista kivoja? ☺

Poika 4: Olen osallistunut 2. Ei pidä 4. Samassa kuin nyt 5. Ei muutoksia

Tyttö 15: 1. juu ja ihan kiva 2. ei 4. kellarilla 5. entiedä

Ohjaaja: Pohtikaa myös, mitkä tekijät/asiat ovat tehneet varttikirkosta kivan? Musiikki, tunnelma vai joku muu, mikä? ☺

Tyttö 14: Varttikirkossa oli rentoa ja hyvä tunnelma. :3 olkkari oli hyvä paikka kokoontua, mutta tila ja istumapaikat oli vähissä

Ohjaaja: Pohtikaapa yhdessä vielä tarkemmin tuota viimeistä kysymystä näiden apukysymysten avulla: ketkä pitäisivät hartauksia (ohjaajat, nuoret, isokset?),

millaisia niiden pitäisi olla sisällöltään (kuuntelua vai että olisi jotain tekemistä, ts. toiminnallisuutta), kesto, missä vaiheessa iltaa (alussa, keskivaiheessa vai lopussa) jne. Laittakaa myös perusteluja vastauksille. Kiitos! ☺

KESKUSTELUKETJU 2:

Poika 8: 1. Olen. Ihan jänniä oli 2. Entiiä mitä pystys muuttamaan . 3. Kellari oli ihan hyvä paikka minusta . 4. Ei tarvi muuta varmaan .

Tyttö 28: 1. Olen osallistunut, oli hieman pitkästyttävän oloinen 2. Voisi olla kiinnostavampaa 3. Kellari on ihan sopiva paikka 4. Ei tarvitse muuta

Ohjaaja: Tyttö 28: Miten kirkkoja voisi muuttaa, että ne olisi kiinnostavampia? Voisitko antaa esimerkkejä? ☺

Tyttö 29: 1. Olen osallistunut, oli ihan okei. 2. Kyllä pitäisi muuttaa. Sen pitäisi kestää sen vartin, eikä pidempään ja laulettais enemmän. 3. Kellarilla, koska siellä ois parempi olla. 4. Ei minun mielestän mitään, ihan hyvä näin.

Tyttö 28: Enemmän laulua ja vähemmän puhetta :D

Tyttö 30: 1. Olen kerran, oli vähä pitkäveteinen 2. Lyhyt ja ytimekäs 3. Jossai rennossa ja mukavassa, kellari on esim. iha hyvä 4. Ei tartte muuta

Ohjaaja: Tyttö 28 ja tyttö 30: olitte laittaneet, että varttikirkot ovat olleet mielestänne hieman pitkästyttäviä/vähän pitkäveteisiä. Mitkä asiat tekivät varttikirkosta pitkästyttäviä? Millä keinoin varttikirkoista saisi mielenkiintoisemman ja mukavamman (voitte antaa ihan käytännön esimerkkejä)? ☺

NELJÄS KESKUSTELU: NUORTEN VAIKUTTAMISMAHDOLLISUUKSIEN KEHITTÄMINEN

Lue ensin ohjeet ja sen jälkeen kysymykset huolellisesti läpi, ennen kuin aloitat keskustelun.

Merkitse alkuun numerolla, mitä kysymystä kommentoit: jos kommentoit esimerkiksi ensimmäistä kysymystä, laita "1." ja kirjoita sen perään vastauksesi. Jos osallistut keskusteluun parin kanssa (parityö), merkitkää vastauksen perään kummankin nimet.

Pohtikaa yhdessä seuraavia kysymyksiä:

1. Oletko kokenut, että sinulla on ollut mahdollisuus olla mukana nuorten toiminnan suunnittelussa, kehittämisessä ja toteuttamisessa?
2. Oletko saanut mielestäsi tarpeeksi tietoa nuorten vaikuttamismahdollisuuksista lisälmen seurakunnassa?
3. Millä tavoin haluaisit olla vaikuttamassa toiminnan kehittämiseen?
4. Tulisitko mukaan (seurakunnan nuorisotyön) nuorten vaikuttajaryhmään, jos sellainen olisi? Miksi/Miksi et?

(Tyttö 32 tykkää tästä)

KESKUSTELUKETJU 1:

Poika 5: 1 on ollut mahdollista kehittää toimintaa

Tyttö 15: 1. On ollu mahdollisuus suunnitella ja toteuttaa toimintaa

Tyttö 15: 2. Tarpeeksi tietoa saatu ☺

Poika 5: 2 olen

Poika 5: 3 auttaa nuoria vaikka riparilla tai jossain

Poika 5: 5 kyllä tulisin mielellään kun aikoinaa ei ole ollu maholista

Tyttö 16: 1 joo

Tyttö 16: 3. voisin olla järjestämässä joitakii tapahtumia

Tyttö 17: 1 ja 2 kyllä – tyttö 17 ja tyttö 18

Tyttö 16: 2 vois saaha enemmänki tietoo!

Tyttö 17: 3 tää facebook on iha hyvä – tyttö 17 ja tyttö 18

Tyttö 17: 4 en tiedä riittääkö aika – tyttö 17 ja tyttö 18

Tyttö 16: sama tulisin jos olis enemmän aikaa

Ohjaaja: Monilla on varmasti aika paljon jo muita harrastuksia vapaa-ajalla, ja se voi vaikeuttaa toimintaan osallistumista. Entä jos tämä vaikuttajaryhmä toimisi epäsäännöllisemmin tai jotain muuta kanavaa pitkin, esim. Facebookissa?

Tyttö 15: 3. Ois vaikka semminen päivä jolloin kaikki jotka haluaa vaikuttaa tulis ka puhuttais et mitä tehtäis vaikka sinä syksynä.

Tyttö 15: 4. en ehkä. Ei oo hirveenä vapaa-aikaa

Tyttö 16: Se ois parempi jos facebookissa ja joskus kokoontumisia

KESKUSTELUKETJU 2:

Poika 9: 1.Kyllä 2.Joo kyllä olen 3.En tiiä 4.Ehkä...

Tyttö 31: 1) Kyllä 2) En 3) En tiedä 4) Kyllä jos olisi aikaa

Tyttö 32: 1. Kyllä. 2. En. 3. Omien mielipiteiden ilmaisemisella. 4. Kyllä, jos aikaa riittää. ☺

Tyttö 33: 1.kyllä 2.en 3.en osaa sanoa 4.kyllä jos minulla olisi aikaa mutta tällä hetkellä ei ole.

Ohjaaja: Kolmanteen kysymykseen: olisiko hyvä, että järjestettäisiin säännöllisesti esim. yksittäisiä iltoja, joissa pääsisi vaikuttamaan viikkotoiminnan sisältöön? Menisittekö tuollaiseen suunnitteluiltaan, jos sellainen järjestettäisiin, kiinnostaisiko?

Poika 9: Kyllä jos on aikaa...

Tyttö 31: Jos sitä aikaa löytys niin varmaa sitte ihanjees

Tyttö 32: Juu

Ohjaaja: Tyttö 32: Miten nuorten mielipiteitä pitäisi kuulla toiminnan suunnittelussa? Facebookin kautta, tapaamisten kautta, suunnitteluillan kautta, kyselyillä vai jollain muulla tavalla?

Tyttö 33: kyllä muuten mutta ei ole aikaa

Poika 9: Facebookissa ois hyvä ku se on helppoo

Tyttö 32: Tapaamisten ja suunnitteluiltojen, koska silloin voisi jutella kasvotusten niiden ihmisten kanssa keitä asia oikeasti kiinnostaa ☺

Ohjaaja: Monilla teistä tuntuu olevan paljon harrastuksia vapaa-ajalla – olenko oikeassa? Pitäisikö tapaamisten lisäksi tai niiden sijaan olla myös mahdollisuus vaikuttaa ”etänä” (esim. esille tuotu Facebook) tai osallistua kertaluontoisesti järjestettäviin juttuihin vapaaehtoisesti?

Poika 9: Kyllä

Tyttö 32: Juu kyl sekin käy.